

Programa de llengua catalana

nivell superior (C2)

juliol 2014

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Índex

Presentació	3
Introducció	4
Competència lingüística comunicativa de nivell C2	10
Competència lingüística comunicativa per habilitats	11
Escoltar	12
Parlar	13
Llegir	14
Escriure	15
Interacció oral	16
Interacció escrita	17
Elements per a la programació	18
Contingut lingüístic i discursiu	29
Morfologia i sintaxi	30
Elements lexicosemàntics i estilístics	35
Fonètica, ortografia i convencions	38
Context de la comunicació	40
Procés de producció del discurs	42
Estratègies comunicatives	49
Habilitats receptives	51
Habilitats productives	52
Bibliografia	55

Presentació

Una de les funcions principals de la Direcció General de Política Lingüística és promoure l'ensenyament de la llengua catalana a la població adulta, i convocar i administrar les proves per a l'obtenció dels certificats de coneixement de català a Catalunya.

És remarcable la tasca que, en aquest sentit, ha dut a terme la Direcció General al llarg del temps, sòlida i intensa, i amb uns resultats que han contribuït a donar projecció internacional a la nostra llengua. La planificació de l'ensenyament i, especialment, la seva execució a través de la xarxa de centres del Consorci per a la Normalització Lingüística, ens ha permès atendre les necessitats de formació en llengua catalana de la nostra població, tant de l'autòctona com de la forana, procedent de les successives onades migratòries particularment intenses des de les acaballes del segle XX.

D'altra banda, és també destacable l'esforç que s'ha fet des de la Direcció General i en col·laboració amb altres organismes com l'Institut Ramon Llull o el Consorci per a la Normalització Lingüística per dotar la nostra llengua d'eines modernes com el Parla.cat, que han significat l'aprofitament de les noves tecnologies per potenciar l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i que ens han permès diversificar i ampliar l'oferta formativa, així com donar a conèixer encara més la nostra llengua i cultura arreu.

Des del principi s'ha vetllat sempre per oferir uns programes de formació de qualitat, que han estat un referent per a organismes i entitats dedicats a l'ensenyament de llengües així com per als professionals docents, que els han utilitzat per dissenyar les seves classes, i per a les empreses editorials, a partir dels quals han publicat els seus llibres de text i altres materials docents.

En aquesta línia de preocupació constant per mantenir un nivell alt de qualitat en el desenvolupament de les nostres activitats, em plau de presentar el nou Programa de nivell superior (C2) de la Direcció General de Política Lingüística, un instrument que desenvolupa i fixa per al català l'últim esglaó en l'escala dels nivells de referència establerta pel Consell d'Europa i explicitada a través del document *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*, publicat en català l'any 2003.

Tant aquest treball, com el de renovació del nou Certificat de llengua catalana de nivell superior (C2), han estat projectes clau dels últims cinc anys. Totes dues obres situen el català en un nivell de desenvolupament avançat pel que fa a la descripció i anàlisi de continguts lingüístics. Cal tenir en compte, en aquest punt, que el programa i el certificat de nivell superior s'havien mantingut intactes des del seu origen, als anys vuitanta.

A partir de l'any 2008 la demanda de formació i també d'acreditació de coneixements de nivell superior ha experimentat un creixement considerable. L'explicació rau probablement en el fet que una bona part de la població de Catalunya ja té els coneixements de suficiència acreditats (sigui per la via de l'ensenyament obligatori, per la dels cursos del CPNL i altres entitats, o pels mateixos certificats) i desitja, en conseqüència, ampliar les seves capacitats comunicatives per assolir un nivell de competència més alt. Aquest creixement de la demanda és responsable en part del fet que hàgim centrat els esforços en el nivell superior de català des del 2009 ençà. Però respon també a la voluntat d'adequar els programes i certificats que expedim als estàndards de les entitats capdavanteres en avaluació del conjunt de llengües europees, per tal d'assegurar el màxim grau de qualitat possible en la nostra tasca.

Confio que l'esforç i la dedicació de tots els qui han col·laborat en l'elaboració d'aquestes eines es vegin compensats per l'interès que suscitaran entre els professionals relacionats amb l'ensenyament del català, tant de l'àmbit públic com privat. El nostre desig és avançar en el desenvolupament dels instruments més eficaços per a l'ensenyament del català i fer-ho conjuntament amb totes les entitats, organismes i professionals implicats en aquesta tasca.

Ester Franquesa i Bonet
Directora general de Política Lingüística

Introducció

1. Finalitat

El nou programa de nivell superior es presenta amb la finalitat d'oferir un instrument pràctic i flexible per a la programació de cursos de català de nivell superior (C2 del *Marc europeu comú de referència* del Consell d'Europa) així com per a l'elaboració de llibres de text i altres materials didàctics adreçats a facilitar l'aprenentatge en aquest nivell. Entenem, doncs, que els destinataris d'aquest document poden ser tant els programadors de cursos o de sistemes d'avaluació com els constructors de proves, els editors de materials didàctics i els mateixos professors de català.

2. Marc teòric

Enfocament

El nou programa de nivell superior respon als postulats del Consell d'Europa en matèria d'ensenyament i aprenentatge de llengües, vehiculats, fonamentalment, a través del *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar* –d'ara endavant, el *Marc*–, publicat en català l'any 2003. Seguint, doncs, aquest document de referència, el programa proposa un enfocament orientat a l'acció que, tal com fa el *Marc*, considera els aprenents i usuaris d'una llengua com a agents socials, és a dir, com a membres d'una societat que tenen unes tasques a acomplir en unes circumstàncies i en un entorn determinats, i en un camp d'acció concret.

Aquest enfocament implica l'assumpció del fet que els individus, les persones, desenvolupen una sèrie de competències tant de caràcter general com de tipus lingüístic i comunicatiu en particular. El cos teòric del *Marc* descriu què han d'aprendre a fer els aprenents de llengua per utilitzar-la amb l'objectiu de comunicar-se, i quins coneixements, habilitats i estratègies han d'adquirir o desenvolupar per tal de ser capaços d'actuar de manera efectiva.

L'impacte que ha tingut el *Marc* arreu d'Europa és indiscutible a hores d'ara i explica en bona mesura la gran rellevància que els actuals plantejaments de la didàctica de llengües en tots els nivells educatius atorguen a l'anomenat enfocament competencial. L'interès per les competències com a objectius d'un programa d'estudi neix d'un profund canvi de perspectiva en la relació que s'estableix entre els dos termes del binomi ensenyament-aprenentatge, a bastament descrit en el document europeu. Així doncs, el *Marc* destaca la importància d'integrar en els objectius d'un currículum, al costat de la competència comunicativa –òbvia en un programa de llengua–, el desenvolupament de les competències generals de la persona: el saber, el saber fer, el saber aprendre i el saber ser. L'objectiu és fer palès que qui aprèn és la persona entesa en la seva globalitat, amb la seva identitat pròpia, sentiments, valors i emocions, més enllà dels seus coneixements específics i de les seves destreses o habilitats.

L'aprenent esdevé així el principal protagonista i responsable del procés d'aprenentatge. La conseqüència immediata d'un plantejament com aquest és que la formació en llengua no es pot limitar a proporcionar coneixements a l'alumnat, sinó que l'ha de capacitar per tal que els pugui aplicar de manera significativa en la seva vida personal, social i professional. Aconseguir-ho, però, no és fàcil. Fins ara i en termes generals, els programes de llengua, les programacions d'aula, les sessions pràctiques –les classes– i, fins i tot, l'avaluació corresponent, han tendit a girar a l'entorn dels continguts que calia transmetre, i no tant de les capacitats o de les competències que els alumnes havien de desenvolupar. I això vol dir, mal que ens pesi, que l'objectiu de l'ensenyament sovint ha estat instruir més que no pas capacitar.

Amb el nou programa de nivell superior s'ha fet un esforç en aquesta direcció, amb l'objectiu d'esdevenir una eina que, partint de l'enfocament competencial, ajudi a desenvolupar altres instruments per a l'ensenyament i l'aprenentatge que puguin capacitar realment l'aprenent per a un ús efectiu i eficaç de la llengua.

Dissenyar una activitat d'ensenyament capacitadora comportarà planificar la docència i la seva avaluació partint de la situació de la persona que aprèn, i evitar de mirar el procés d'aprenentatge des de la perspectiva de la persona que ensenya. Això vol dir que en el moment de planificar una classe caldrà formular-se preguntes del tipus "Què ha de ser capaç de saber fer l'alumnat en finalitzar el curs?", i no pas "Què li he d'ensenyar, a l'aprenent?". Les respostes a la primera pregunta adopten sempre la formulació d'una capacitat; per exemple: "Ha de ser capaç de

comprendre i interpretar de manera crítica gairebé qualsevol text oral o audiovisual". Aquest tipus de formulació és el que trobem al Marc i és el que proposa també el nou programa.

Aquesta nova mirada sobre l'acte d'ensenyar té efectes directes en les pràctiques d'ensenyament, tant en la seva planificació o programació com en la seva execució i avaluació. Requerirà una aproximació holística i competencial del treball a l'aula. El nou programa hi pot contribuir tal com es veurà, més endavant, en l'apartat *Elements per a la programació*.

El text com a unitat bàsica

Una de les implicacions més importants de la perspectiva competencial comentada és la visió holística de la llengua, segons la qual s'ha d'adoptar el text com a unitat bàsica de treball. El plantejament textual enriqueix l'enfocament pròpiament comunicatiu en el sentit que situa les activitats lingüístiques i comunicatives en un context de comunicació real. Objectius d'aprenentatge del tipus "presentar-se", "donar consells", "demanar permís" responen a una forma tradicional de presentar objectius comunicatius (en un programa, un currículum o una unitat didàctica): no són altra cosa que actes de parla desvinculats de consideracions sobre el context en què aquests actes es produiran i sobre els textos (orals o escrits) en què es traduiran. En canvi, en exemples com el que veurem tot seguit, extret del programa, l'objectiu comunicatiu s'explicita en forma d'activitat lingüística, s'emmarca en un tipus de situació comunicativa a través d'un gènere textual i es vincula amb unes habilitats determinades:

- Activitat lingüística: produir un text sintetitzant informació procedent de diverses fonts.
- Text: programa de visites culturals.
- Situació comunicativa: visita guiada, exposició, itinerari cultural.
- Habilitat lingüística: escoltar, llegir i escriure.

El trasllat a l'aula d'un contingut programàtic com aquest hauria d'anar acompanyat de la descripció completa de la situació. Per exemple:

"Treballes en una institució cultural i t'han encomanat de preparar un programa de visites a la ciutat per a uns col·legues d'una entitat d'un altre país amb qui desenvolupeu un projecte comú. Per fer-ho tens al teu abast dossiers, vídeos d'equipaments culturals, pàgines web, fullets informatius, etc. El programa de visites ha de ser per a un màxim de dos dies."

S'exemplifica així que no hi ha ús de la llengua fora de context ni fora del text. De fet, les diferents unitats lingüístiques (el vocabulari, la sintaxi, etc.) que es fan servir en la comunicació **només adquireixen sentit si estan inserides en un context i s'interpreten en relació amb la totalitat, que és el text.**¹

La superació dels programes fragmentats: la mirada hipertextual

Tenint en compte que els textos són per essència complexos, perquè en la seva construcció conflueixen simultàniament múltiples elements lingüístics i estratègics, s'ha considerat convenient estructurar el programa de nivell superior de manera que permeti treballar els elements discursius, morfosintàctics, lexicosemàntics, foneticofonològics, etc. com un *tot*, que és precisament el que ofereix el text, i no pas de manera fragmentada.

Per aquesta raó, l'eix central del programa el constitueixen les tipologies i els gèneres textuais. I serà justament l'esmicolament dels elements lingüístics que constitueixen cada text, així com les estratègies que haurà d'activar l'aprenent en el moment de comprendre un text o de crear-lo, allò que ajudarà el professorat a fer una programació d'aula més global i holística.

El programa de C2 es proposa, així doncs, de tractar la llengua com un sistema complex, del qual es traurà profit si es treballa cada element no pas per ell mateix sinó en relació amb els altres

---

¹ Artigas, R. (2001). *Tres estudis de lingüística textual: Una aportació a l'ensenyament comunicatiu de la llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura
Martín-Peris, E.; López, C. (2013). *Textos y aprendizajes de lenguas*. Madrid: SGEL aprendizaje
Esteve, O.; Martín-Peris, E. (2013). *Cuestiones de autonomía en el aula de lenguas extranjeras*. [Capítol 2]. Barcelona: ICE-Horsori.

components del sistema. Per aquest motiu, com a programadors i com a docents també, haurem d'adoptar una mirada que podríem anomenar "hipertextual". L'hipertext és, com sabem, un sistema d'organització de la informació basat en la possibilitat de moure's dins d'un text i cap a textos diferents a través de paraules clau. Si, tal com diem més amunt, les unitats lingüístiques només adquireixen sentit quan estan inserides en un context i s'interpreten en relació amb la totalitat (el text), haurem de trobar un sistema que ens permeti moure'ns d'un element a un altre sense perdre el fil conductor i l'horitzó de la comunicació: el text.

D'aquesta manera garantim una atenció explícita cap a la llengua, tant en la totalitat (significat) com en les parts (formes lingüístiques).

La importància de l'aprendre a aprendre

La idea clau de l'enfocament competencial és que el procés d'aprenentatge no es redueix únicament a la recepció d'un conjunt d'aspectes lingüístics que ha d'aplicar l'aprenent, sinó que aquest haurà d'activar tot el seu coneixement adquirit, totes les seves estratègies, i aprendre'n de noves, per ser capaç d'enfrontar diferents situacions de comunicació, en molts casos no previstes, i reaccionar-hi.

En aquest sentit, es considera que un aprenent és competent quan té la capacitat de transferir de manera integrada aquells coneixements adquirits a situacions de comunicació desconegudes o, si més no, diferents de les estudiades. Això significa que és capaç de resoldre situacions diverses a partir de l'activació de tots els recursos lingüístics ja interioritzats així com de la cerca dels recursos més adients d'acord amb la situació concreta. Per tant, el fet de ser competent va més enllà de la simple adquisició de determinats coneixements i habilitats, perquè exigeix que l'aprenent analitzi la situació, planifiqui la millor manera d'enfrontar-la i activi tot el seu bagatge i els seus coneixements per respondre-hi adequadament.

Tota aquesta nova dimensió dels conceptes "aprendre a aprendre" i "autonomia de l'aprenent", incorporats des de fa dècades en la didàctica de les llengües, s'ha volgut recollir també en aquest nou programa de català de nivell superior.

Un darrer apunt: la mirada competencial de l'avaluació

La manera de presentar un programa d'ensenyament i aprenentatge, d'estructurar-lo, fins i tot la selecció dels elements que el configuren, sovint condiona la manera d'avaluar. És, per tant, esperable i fins i tot desitjable que un programa com aquest empenyi l'aparició de sistemes d'avaluar que parteixin d'un vessant més competencial. Una avaluació d'aquest tipus concebria les tasques d'avaluació com una mena d'encàrrec de treball per a la resolució del qual l'aprenent es veuria forçat a activar de forma integrada tots els seus coneixements lingüístics així com totes les estratègies al seu abast per tal de poder-lo dur a terme.

El nou certificat de nivell superior de la Direcció General de Política Lingüística ja parteix d'aquest enfocament, de manera que les tasques d'avaluació que proposa als examinands es plantegen com a situacions comunicatives realistes (factibles) que suposen un repte la resolució del qual és l'objecte d'avaluació.

L'avaluació competencial implicarà, en conseqüència, que les tasques d'avaluació no consisteixin en reproduccions de les tasques d'aprenentatge que els alumnes han treballat a l'aula sinó en situacions comunicatives noves que condueixin a analitzar la situació, planificar la millor manera d'abordar-la i seleccionar els recursos lingüístics més adients per resoldre-la. Tasques, en definitiva, que forcin l'activació de tots els coneixements, habilitats i estratègies – especialment metacognitives – de què disposa l'aprenent.

3. Perfil dels aprenents i àmbits d'ús de la llengua

El perfil de l'aprenent que pot accedir a un curs de nivell superior respon al d'una persona amb estudis de grau mitjà o superior, o bé amb un nivell d'instrucció equiparable, que està cursant estudis universitaris o bé que ja ha accedit al mercat laboral. Amb independència de si és nadiu o no en llengua catalana, pel que fa als coneixements d'aquesta llengua té assolit el nivell C1. Per tant, té una competència general força desenvolupada però vol adquirir competències i habilitats lingüístiques avançades, que li han de permetre comunicar-se amb un grau més elevat d'excel·lència tant en l'àmbit personal com, especialment, en el professional i acadèmic. Així,

doncs, entenem que els aprenents d'aquest nivell no només aspiren a ser –si és que no ho són ja– experts en les seves disciplines respectives, sinó que també desitgen esdevenir comunicadors experts en la seva àrea de coneixement.

Pel que fa als àmbits d'ús, el Marc estableix per a aquest nivell un domini de l'ús de la llengua general en varietat estàndard que permet comunicar-se amb correcció i adequació en qualsevol situació comunicativa i, molt especialment, en situacions comunicatives neutres i formals pròpies dels àmbits acadèmic i laboral, ja que és en aquests àmbits on les persones necessiten ser més capaces de gestionar textos complexos que els permetin desenvolupar les seves funcions de manera satisfactòria.

El programa de nivell superior, a diferència del Marc, s'adreça a un perfil d'aprenent que en general resideix en el mateix lloc on es parla la llengua –i que, per tant, no aprèn la llengua com a L3, sinó com a L2 o fins i tot com a L1. Justament per això, a més dels àmbits acadèmic i professional, aquest programa pren també en consideració l'àmbit públic, perquè els destinataris a qui s'adreça, residents majoritàriament a Catalunya, hauran d'enfrontar necessàriament i saber resoldre correctament situacions comunicatives pròpies d'aquest entorn.

Cal dir, finalment, que el programa focalitza l'adquisició del llenguatge formal, oral i escrit, com a tipus característic de les comunicacions en els tres àmbits esmentats. Això no obstant, també posa atenció en el llenguatge col·loquial, per la seva presència més o menys acusada en tots els àmbits i en una gran diversitat de situacions de comunicació, així com per la dificultat d'adquisició i domini per als aprenents no nadius.

4. Estructura del programa

El nou programa descriu la competència lingüística comunicativa pròpia del nivell C2 i ho fa a partir de les habilitats lingüístiques (escoltar, parlar, llegir, escriure, interactuar oralment i interactuar per escrit). Aquesta competència inclou, d'acord amb el Marc, el component lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic.

Si bé la competència general (el coneixement del món, el saber ser, el saber fer i el saber aprendre) està relacionada amb el desenvolupament de la competència lingüística comunicativa i és necessària per afrontar tasques de qualsevol nivell de dificultat, el programa no tracta aquesta competència de manera explícita sinó que ho fa de manera integrada en els diferents components de la competència lingüística comunicativa.

D'acord amb el Marc, la competència lingüística comunicativa s'activa quan es duu a terme una activitat lingüística, que pot ser de recepció, producció, interacció o mediació (aquesta darrera quan es tradueix o s'interpreta un text). I cada tipus d'activitat és possible en relació amb textos en forma oral o escrita o en totes dues.

El programa de nivell superior segueix el Marc en aquest sentit, i descriu la competència lingüística comunicativa que ha de desenvolupar l'aprenent d'acord amb els diferents tipus d'activitat lingüística que haurà de dur a terme, identificats en el programa com a habilitats d'escoltar, parlar, llegir, escriure, interacció oral i interacció escrita. Pel que fa a la mediació, el programa no dedica un apartat específic a aquesta habilitat però sí que proposa algunes activitats de reprocessament de textos com ara resums, reformulacions de textos especialitzats per a un públic no especialista, etc., pel paper destacat que tenen aquests tipus d'activitats en el funcionament lingüístic normal de societats com la nostra.

Després d'una presentació global de la competència de nivell C2, el programa descriu per a cada habilitat lingüística el grau de competència que ha d'assolir l'aprenent, recull les capacitats que caldrà desenvolupar (o consolidar) per obtenir aquest grau de competència i indica els continguts clau que es relacionen amb aquestes capacitats. (Vegeu *Competència lingüística comunicativa per habilitats*).

Si bé la competència lingüística comunicativa es desgrana, com acabem de dir, en les diferents habilitats, això no vol dir que cada habilitat s'hagi de treballar de manera aïllada. Ans al contrari, el programa proposa justament que les habilitats es tractin de manera integrada d'acord amb l'activitat lingüística i comunicativa concreta que haurà de ser capaç d'afrontar i resoldre adequadament l'aprenent. I, tal com veurem més endavant, d'acord també amb la situació

comunicativa en què s'inscriu l'activitat, l'àmbit concret d'actuació i el gènere o gèneres textuais (és a dir, els textos) que s'hagin d'entendre o produir.

El programa ofereix, tot seguit, una taula de continguts que presenta de manera integrada els elements necessaris per descriure allò que ha de poder fer l'aprenent d'aquest nivell amb la llengua i, per tant, el que hauria de saber (o d'aprendre) per poder-ho fer. Tots aquests components pivoten a l'entorn del text, eix central de la comunicació i del programa.

Així doncs, la taula *Elements per a la programació* conté un recull força exhaustiu dels textos que haurà de ser capaç d'entendre o produir l'aprenent d'aquest nivell, tot situant-los contextualment en situacions comunicatives tipus (on previsiblement apareixerien i ho farien de manera natural) i emmarcant-los en un àmbit d'actuació concret (professional, acadèmic i/o públic) i en un escenari. Per als diferents tipus de textos la taula recull també les activitats lingüístiques i comunicatives que caldria dur a terme per processar-los (entendre'ls) o produir-los i assenyala l'habilitat o habilitats lingüístiques que convindrà activar en cada cas.

Així, per exemple, el text "parlament breu" el trobem relacionat amb la situació comunicativa "obertura d'un any acadèmic universitari", pròpia de l'àmbit educatiu (o acadèmic), però també amb situacions del tipus "inauguracions i presentacions d'actes públics, llibres, exposicions, campanyes i esdeveniments", més pròpies de l'àmbit públic. Si bé les activitats lingüístiques que s'hauran de dur a terme i les habilitats lingüístiques que caldrà practicar són a grans trets coincidents, els continguts lingüístics que caldrà seleccionar i treballar a l'aula (vegeu *Contingut lingüístic i discursiu*) diferiran en funció de factors com el tema del text, el públic destinatari, el canal de comunicació, la implicació de l'emissor, el grau de formalitat que convingui aplicar, etc.

La selecció dels tipus de textos a treballar així com dels temes sobre els quals versaran aquests textos dependran en bona mesura de les característiques concretes dels aprenents, que tant poden ser un grup mixt amb una miscel·lània de tipologies d'usuaris, com professionals d'un determinat sector o especialistes d'un àmbit concret.

Per tant, per desenvolupar una programació d'aula a partir d'aquest programa, el professor haurà de seleccionar els textos més adequats per al grup d'aprenents (d'acord amb les seves necessitats d'aprenentatge), les situacions comunicatives més usuals en què s'inseriran aquests textos i els temes que tractaran. Pel que fa als possibles temes, el programa no els inclou atesa la diversitat de temàtiques que poden abastar els àmbits acadèmic i professional.

Dèiem, al principi d'aquest apartat, que la competència lingüística comunicativa estava conformada, d'acord amb el Marc, per la competència (estrictament) lingüística, la sociolingüística i la pragmàtica. L'apartat *Contingut lingüístic i discursiu* recull tots els elements gramaticals, lexicosemàntics, ortogràfics i ortoèpics, fonètics i fonològics, discursius i de caràcter sociolingüístic que l'aprenent haurà de consolidar o adquirir en aquest nivell.

Així, doncs, la competència lingüística es descriu a través dels subapartats *Morfologia i sintaxi*, *Elements lexicosemàntics i estilístics*, *Fonètica*, *ortografia i convencions*; la competència pragmàtica, al seu torn, a través del *Procés de producció del discurs* i, finalment, la competència sociolingüística, a través del subapartat *Context de la comunicació*.

Parlem, en primera instància, de consolidació en relació amb l'aprenentatge d'aquests elements perquè partim del supòsit que, en general, els coneixements gramaticals i discursius ja s'han adquirit en el nivell precedent, el C1. Es tracta, doncs, que l'aprenent de C2 consolidi aquests coneixements amb l'objectiu de poder-los aplicar en contextos formals amb comoditat i desimboltura. El treball d'aquests continguts no obsta, però, que es pugui ampliar el punt de vista sobre algun aspecte concret així com aprofundir en altres que són propis de registres formals i que demanen un tipus de producció textual més sofisticada.

De tota manera, i d'acord amb l'objectiu de capacitar l'aprenent més que no pas instruir-lo, l'èmfasi es posa en allò que l'aprenent ha de poder fer amb la llengua i no tant en allò que l'aprenent ha de saber de la llengua.

Per acabar, cal fer esment d'un darrer contingut del programa: les estratègies d'aprenentatge. Les estratègies de tipus cognitiu tenen a veure amb les capacitats que haurà de desenvolupar l'aprenent i apareixen estretament relacionades amb les activitats lingüístiques i comunicatives. Les de caràcter metacognitiu i de compensació, en canvi, apareixen recollides en un apartat propi, si bé de caràcter opcional. Es consideren opcionals perquè, tal com passava amb els continguts

lingüístics i discursius, és d'esperar que els aprenents d'aquest nivell ja hagin desenvolupat aquestes estratègies en estadis previs del seu aprenentatge. No obstant això, el professor pot treballar-les fent reflexionar l'aprenent sobre el procés que ha seguit per arribar a executar amb èxit una tasca; per exemple: enregistrar-se ell mateix abans de fer un parlament davant d'un auditori per escoltar els errors que comet i corregir-los, marcar els punts foscos d'un text que ha de comprendre i cercar informació per aclarir els dubtes, etc.

Confiem que el programa esdevingui una eina útil tant per als docents, a qui pot ajudar a desenvolupar programacions d'aula i a dissenyar tasques d'aprenentatge, com per als creadors de materials didàctics, per als quals pot resultar un instrument d'orientació a l'hora de planificar i redactar llibres de text i altres materials docents.

Competència lingüística comunicativa de nivell C2

L'aprenent competent de nivell C2 ha de ser capaç de:

- Comprendre pràcticament tot el que llegeix o escolta, així com extreure, seleccionar i integrar informació, idees i opinions per elaborar un text nou.
- Expressar-se oralment i per escrit amb naturalitat, fluïdesa i precisió, fins i tot en les situacions més complexes, ja sigui per fer una intervenció espontània o un monòleg planificat.
- Interactuar amb facilitat i habilitat, així com captar i utilitzar els senyals no verbals i d'entonació.
- Emprar un repertori lingüístic ampli que permeti mostrar una gran flexibilitat a l'hora de reformular idees sota formes lingüístiques diferents o transmetre amb precisió matisos subtils de significat, pràcticament sense limitacions.
- Dur a terme tasques complexes, habituals o no, sobre temes abstractes o tècnics, sobretot en l'àmbit públic, acadèmic i professional, mostrant una bona capacitat d'adaptar el missatge a les necessitats de l'auditori i a la finalitat del discurs.

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA COMUNICATIVA PER HABILITATS

ESCOLTAR

En acabar aquest nivell, l'aprenent, sempre que tingui temps de familiaritzar-se amb l'accent, ha de ser capaç de comprendre i interpretar de manera crítica gairebé qualsevol text oral o audiovisual de diferent llargada i complexitat, literari o no,

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars,
- en situacions complexes (retransmissions, interrupcions constants, al·lusions a les intervencions anteriors, etc.),
- que pot contenir un llenguatge ric i expressiu i un lèxic poc usual (terminologia específica o expressions col·loquials),
- produït en qualsevol modalitat estàndard que pot contenir variants, tant fonètiques com morfosintàctiques i lèxiques, pròpies dels principals dialectes.

I extreure, seleccionar i integrar informació, idees i opinions per elaborar un text nou.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 1 Localitzar de manera efectiva la informació emesa a través de diferents codis (text, hipertext, elements icònics, so) sense perdre de vista l'objectiu.
- C 2 Reconèixer les formes d'identificació textual (patró i tipologia).
- C 3 Identificar les marques de registre del text.
- C 6 Inferir la informació de textos emesos en alguna de les diferents varietats dialectals i funcionals.
- C 7 Distingir la informació objectiva de les opinions defensades en el text.
- C 8 Inferir la ideologia del text (posicionament i actitud de l'autor).
- C 9 Inferir l'actitud i la intencionalitat dels interlocutors (comprensió en una interacció).
- C 12 Desxifrar informació poc audible (amb sorolls, interferències...).
- C 13 Destriar la informació implícita dels textos.
- C 14 Ordenar i classificar la informació, tant a través dels mitjans convencionals com de les TIC.
- C 15 Detectar el to, les distincions subtils d'estil, els sentits figurats i identificar les ambigüitats i els dobles sentits.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Criteris de valoració dels continguts a Internet.

Variables contextuais que afecten el text.

Elements que organitzen el text.

Elements que permeten distingir la informació objectiva de les opinions.

Els recursos retòrics propis de cada tipus de text.

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

PARLAR

En acabar aquest nivell, l'aprenent, per bé que el seu accent presenti traces de la seva llengua d'ús habitual i cometi alguna inadequació pròpia de la llengua oral, ha de ser capaç de produir de manera natural i fluida un discurs monològic ben organitzat, clar i precís, ja sigui per fer una intervenció espontània o un discurs planificat

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars,
- en situacions complexes o poc habituals,
- amb un repertori lingüístic i lèxic molt ampli (terminologia específica, expressions dialectals o col·loquials d'ús estès),
- adequat a la intencionalitat i al grau de formalitat de la situació i al suport,
- en una modalitat estàndard,
- amb una pronunciació intel·ligible i una entonació i un ritme i adequats,
- amb un grau de correcció alt,
- amb una estructura lògica i eficaç,
- transmetent matisos subtils de significat amb precisió,
- transmetent seguretat i confiança.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 4 Seleccionar el tipus de llengua adequat a cada situació i al grau d'implicació (relació amb el destinatari, rellevància del tema, grau de responsabilitat).
- C 16 Aplicar recursos de cortesia lingüística.
- C 17 Aplicar recursos paralingüístics i de llenguatge no verbal (domini de la veu i expressió corporal), adequats a la situació.
- C 18 Incorporar la comunicació positiva en els textos per evitar conflictes o reaccions adverses.
- C 19 Aplicar els diferents recursos prosòdics per segmentar de manera clara les diferents parts del text.
- C 20 Emprar recursos lingüístics i estratègies comunicatives a fi d'enriquir, matisar i precisar el significat.
- C 21 Utilitzar un repertori lèxic ampli que pot incloure tant terminologia específica com determinades expressions dialectals o col·loquials d'ús estès.
- C 22 Combinar i gestionar els diferents formats de discurs en públic (lectura en veu alta, improvisació absoluta, improvisació aparent).
- C 23 Adaptar el discurs a les necessitats de l'audiència i fer front a preguntes difícils, fins i tot hostils, si s'escau.
- C 24 Reestructurar el discurs per superar una dificultat comunicativa.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Elements de cortesia lingüística i recursos de modalització del discurs.

El llenguatge no verbal com a recurs comunicatiu.

La veu com a recurs comunicatiu.

L'eficàcia comunicativa del text: adequació, coherència i cohesió.

Gestió i combinació dels patrons discursius.

L'explicació: definició, exemple, anècdota.

L'argumentació: tipus d'arguments i fal·làcies.

Recursos lexicosemàntics i estilístics.

Usos afectius, al·lusius i humorístics del llenguatge (diminutius, ironia...).

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

LLEGIR

En acabar aquest nivell, l'aprenent ha de ser capaç de comprendre i interpretar de manera crítica una gran varietat de textos escrits o multimodals de diferent llargada i complexitat, literaris o no

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars
- en situacions complexes o poc habituals (signatures de contractes, transaccions...)
- que poden contenir un llenguatge ric i expressiu i un lèxic poc usual: terminologia específica o expressions col·loquials
- que poden contenir variants morfosintàctiques i lèxiques pròpies dels principals dialectes.

I extreure, seleccionar i integrar informació, idees i opinions per elaborar un text nou.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 1 Localitzar de manera efectiva la informació emesa a través de diferents codis (text, hipertext, elements icònics, so) sense perdre de vista l'objectiu.
- C 2 Reconèixer les formes d'identificació textual (patró i tipologia).
- C 3 Identificar les marques de registre del text.
- C 6 Inferir la informació de textos escrits en alguna de les diferents varietats dialectals i funcionals.
- C 7 Distingir la informació objectiva de les opinions defensades en el text.
- C 8 Inferir la ideologia del text (posicionament i actitud de l'autor).
- C 9 Inferir l'actitud i la intencionalitat dels interlocutors (comprensió en una interacció escrita).
- C 25 Desxifrar informació poc visible de textos críptics o poc transparents (administratius, legals, contractes econòmics...).
- C 13 Destriar la informació implícita dels textos.
- C 14 Ordenar i classificar la informació, tant a través dels mitjans convencionals com de les TIC.
- C 15 Detectar el to, les distincions subtils d'estil, els sentits figurats i identificar les ambigüitats i els dobles sentits.
- C 26 Llegir de manera adequada a la situació, al suport i als objectius plantejats i regular la velocitat de lectura d'acord amb aquests objectius.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Criteris de valoració dels continguts a Internet.

Variables contextuais que afecten el text.

Elements que organitzen el text.

Elements que permeten distingir la informació objectiva de les opinions.

Els recursos retòrics propis de cada tipus de text.

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

ESCRIURE

En acabar aquest nivell, l'aprenent ha de ser capaç d'escriure de manera clara i fluida textos complexos que poden ser multimodals, a partir d'informació que s'hagi sentit, llegit o vist en diferents fonts

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars,
- amb un repertori lingüístic i lèxic molt ampli (terminologia específica, expressions dialectals o col·loquials d'ús estès),
- adequat a la intencionalitat, al grau de formalitat de la situació i al suport,
- en una modalitat estàndard,
- amb un grau de correcció alt,
- amb una estructura lògica i eficaç,
- transmetent matisos subtils de significat amb precisió.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 4 Seleccionar el tipus de llengua adequat a cada situació i al grau d'implicació (relació amb el destinatari, rellevància del tema, grau de responsabilitat).
- C 5 Identificar i seleccionar una àmplia gamma de mecanismes retòrics per aplicar-los als textos.
- C 27 Aplicar en els textos convencions tipogràfiques.
- C 16 Aplicar recursos de cortesia lingüística.
- C 18 Incorporar la comunicació positiva en els textos per evitar conflictes o reaccions adverses.
- C 28 Combinar i gestionar els diversos patrons discursius.
- C 29 Aplicar els recursos per organitzar de manera rica i flexible les relacions semàntiques en els textos.
- C 20 Emprar recursos lingüístics i estratègies comunicatives a fi d'enriquir, matisar i precisar el significat.
- C 21 Utilitzar un repertori lèxic ampli que pot incloure tant terminologia específica com determinades expressions dialectals o col·loquials d'ús estès.
- C 33 Desenvolupar punts particulars i conclusions en els textos i integrar-hi subtemes.
- C 34 Aprofitar el suport de recursos multimèdia i hipertextuals per presentar i il·lustrar dades.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Elements de cortesia lingüística i recursos de modalització del discurs.

Recursos gràfics amb finalitat comunicativa i creativa.

L'eficàcia comunicativa del text: adequació, coherència i cohesió.

Gestió i combinació dels patrons discursius.

Usos afectius, al·lusius i humorístics del llenguatge (diminutius, ironia...).

Recursos lexicosemàntics i estilístics.

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

INTERACCIÓ ORAL

En acabar aquest nivell, l'aprenent, per bé que el seu accent presenti traces de la seva llengua d'ús habitual i cometí alguna inadequació pròpia de la llengua oral, ha de ser capaç de participar de manera natural, fluida i eficaç en tota mena de converses i discussions complexes o poc habituals

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars,
- en situacions complexes o poc habituals,
- amb un repertori lingüístic i lèxic molt ampli (terminologia específica, expressions dialectals o col·loquials d'ús estès),
- de manera adequada a la situació comunicativa i al suport,
- en una modalitat estàndard,
- amb un grau de correcció alt,
- amb una pronunciació intel·ligible i una entonació i un ritme adequats,
- relacionant-se amb el destinatari amb flexibilitat i eficàcia,
- transmetent matisos subtils de significat amb precisió,
- captant i utilitzant la informació que aporta el llenguatge no verbal i l'entonació.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 4 Seleccionar el tipus de llengua adequat a cada situació i al grau d'implicació (relació amb l'interlocutor, rellevància del tema, grau de responsabilitat).
- C 11 Identificar l'esquema d'interacció social: rol que pren cada interlocutor.
- C 10 Respectar el to de la comunitat o individu amb qui s'estableix la interacció comunicativa.
- C 16 Aplicar recursos de cortesia lingüística.
- C 17 Aplicar recursos paralingüístics i de llenguatge no verbal (domini de la veu i expressió corporal), adequats a la situació.
- C 30 Evitar el conflicte en negociacions delicades, el contrast d'opinions, la comunicació d'una mala notícia, la mostra de desacord, l'expressió de condol...
- C 20 Emprar recursos lingüístics i estratègies comunicatives a fi d'enriquir, matisar i precisar el significat.
- C 21 Utilitzar un repertori lèxic ampli que pot incloure tant terminologia específica com determinades expressions dialectals o col·loquials d'ús estès.
- C 31 Reconduir el discurs d'acord amb la intenció comunicativa davant les reaccions de l'interlocutor.
- C 32 Donar respostes adequades a preguntes incisives o difícils
- C 24 Reestructurar el discurs per superar una dificultat comunicativa.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Elements de cortesia lingüística i recursos de modalització del discurs.

El llenguatge no verbal com a recurs comunicatiu.

La veu com a recurs comunicatiu.

L'eficàcia comunicativa del text: adequació, coherència i cohesió.

L'explicació: definició, exemple, anècdota.

L'argumentació: tipus d'arguments i fal·làcies.

Usos afectius, al·lusius i humorístics del llenguatge (diminutius, ironia...).

Recursos lexicosemàntics i estilístics.

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

INTERACCIÓ ESCRITA

En acabar aquest nivell, l'aprenent ha de ser capaç de participar de manera clara i precisa en qualsevol intercanvi d'informació

- sobre temes abstractes, complexos i no familiars,
- en situacions complexes o poc habituals (fer peticions delicades, tractar temes abstractes, rebutjar propostes...),
- amb un repertori lingüístic i lèxic molt ampli (terminologia específica, expressions dialectals o col·loquials d'ús estès),
- de manera adequada a la intencionalitat, al grau de formalitat de la situació i al suport,
- en una modalitat estàndard,
- mantenint un grau de correcció adequat al suport,
- relacionant-se amb el destinatari amb flexibilitat i eficàcia,
- transmetent matisos subtils de significat amb precisió,
- utilitzant els recursos del llenguatge digital.

Per aconseguir-ho, l'aprenent ha de desenvolupar les capacitats següents:

- C 4 Seleccionar el tipus de llengua adequat a cada situació i al grau d'implicació (relació amb l'interlocutor, rellevància del tema, grau de responsabilitat).
- C 10 Respectar el to de la comunitat o individu amb qui s'estableix la interacció comunicativa.
- C 11 Identificar l'esquema d'interacció social: rol que pren cada interlocutor.
- C 27 Aplicar en els textos convencions tipogràfiques.
- C 16 Aplicar recursos de cortesia lingüística.
- C 30 Evitar el conflicte en negociacions delicades, el contrast d'opinions, la comunicació d'una mala notícia, la mostra de desacord, l'expressió de condol.
- C 20 Emprar recursos lingüístics i estratègies comunicatives a fi d'enriquir, matisar i precisar el significat.
- C 21 Utilitzar un repertori lèxic ampli que pot incloure tant terminologia específica com determinades expressions dialectals o col·loquials d'ús estès.
- C 32 Donar respostes adequades a preguntes incisives o difícils.

Textos de l'àmbit professional i educatiu

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Textos de l'àmbit públic

Vegeu la graella Elements per a la programació.

Contingut clau

Característiques pròpies dels diferents gèneres textuais i dels codis (text, hipertext, elements icònics, so).

Elements de cortesia lingüística i recursos de modalització del discurs.

Recursos gràfics amb finalitat comunicativa i creativa.

L'eficàcia comunicativa del text: adequació, coherència i cohesió.

Usos afectius, al·lusius i humorístics del llenguatge (diminutius, ironia...).

Recursos lexicosemàntics i estilístics.

Lèxic específic dels àmbits professional, acadèmic i públic.

ELEMENTS PER A LA PROGRAMACIÓ

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Parlaments breus • Discursos institucionals i protocol·laris • Presentacions de conferències i autopresentacions • Exposició de conclusions 	Obertura d'any acadèmic universitari o parlamentari, i de congressos (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Extreure informació amb finalitats diverses • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Presentar i exposar • Fer parlaments preparats amb antelació o improvisats • Adaptar un text complex i abstracte d'un tema específic per fer-lo comprensible a un públic no especialista • Readaptar el discurs a l'audiència i, si s'escau, respondre preguntes (4) • Elaborar textos a partir de la interpretació de dades que poden ser qualitatives o quantitatives i en representacions diverses • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Redactar textos per ser dits davant d'una audiència 	X	X		X			
		Inauguracions i presentacions d'actes públics, de llibres, d'exposicions, campanyes, esdeveniments (2)								

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Parlaments breus • Discursos institucionals i protocol·laris • Exposicions • Conferències • Resums • Informes • Memòries • Projectes • Treballs monogràfics • Exposició de conclusions de treballs i d'informes • Assajos 	Seminaris, jornades i altres actes públics (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Extreure informació de diferents textos amb finalitats diverses • Fer parlaments preparats amb antelació o improvisats • Presentar i exposar • Presentar arguments i, si s'escau, debatre'ls (4) • Readaptar el discurs a l'audiència i, si s'escau, respondre preguntes (4) • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Redactar textos amb una apreciació crítica • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Redactar textos per ser dits davant d'una audiència • Redactar textos que tenen una finalitat pública, adreçats al públic en general • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 	X	X	X	X			

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Debats • Assembles • Taules rodones • Tertúlies • Col·loquis • Discussions (3) 	Reunions i sessions de treball (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Presentar i debatre arguments • Fer i respondre preguntes • Destriar la informació rellevant • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 	X				X		
	<ul style="list-style-type: none"> • Informes • Obres de referència • Citacions • Exposició de conclusions de treballs i d'informes • Memòries • Projectes • Treballs monogràfics 		<ul style="list-style-type: none"> • Llegir en veu alta • Pronunciar • Interpretar • Entonar 		X	X				
	<ul style="list-style-type: none"> • Actes de reunions • Apunts • Resums • Missatges curts • Comentaris 		<ul style="list-style-type: none"> • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Redactar textos amb una apreciació crítica • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Adaptar un text complex i abstracte d'un tema específic per fer-lo comprensible a un públic no especialista • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada 	X		X	X			

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Contractes comercials i laborals • Convenis • Pòlisses 	Relacions i operacions laborals i acadèmiques per obtenir béns o serveis (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Dur a terme negociacions delicades amb contrast d'opinions • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 			X		X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> • Circulars informatives • Informes proposta 		<ul style="list-style-type: none"> • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. • Presentar i debatre arguments 			X	X			
	<ul style="list-style-type: none"> • Converses • Discussions (3) 		<ul style="list-style-type: none"> • Obtenir informació rellevant de debats de grup • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. • Presentar i debatre arguments • Dur a terme negociacions delicades amb contrast d'opinions • Demanar un servei delicat 	X				X	X	

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Parlaments breus • Converses • Discussions • Felicitacions • Condols • Invitacions • Agraïments (3) 	Cerimònies i actes commemoratius (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicar una mala notícia • Contrastar opinions • Transmetre felicitacions, agraïments, etc. • Redactar textos per ser dits davant d'una audiència • Llegir en veu alta fragments de textos escrits 	X	X		X	X		
	<ul style="list-style-type: none"> • Manuals d'instruccions • Prospectes • Tutorials • Procediments i protocols 	Funcionament d'aparells o aplicació de procediments i processos productius i creatius (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada 	X		X				
	<ul style="list-style-type: none"> • Manual amb instruccions i indicacions • Tutorials 		<ul style="list-style-type: none"> • Transmetre fórmules d'actuació • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Redactar textos que tenen una finalitat pública, adreçats al públic en genera 		X		X			
	<ul style="list-style-type: none"> • Assajos • Exàmens • Portafolis • Estudis monogràfics • Treballs de recerca • Articles especialitzats • Informes • Memòries 	Formació acadèmica (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Redactar textos amb una apreciació crítica 	X		X	X			

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Professional i educatiu										
Institucions polítiques, acadèmiques i organitzacions professionals	<ul style="list-style-type: none"> Anècdotes Narracions 	En qualsevol situació (com a recurs expressiu) (2)	<ul style="list-style-type: none"> Explicar, si s'escau 		X		X	X	X	
	<ul style="list-style-type: none"> CV i portafoli 	Accés a una feina o a una formació (2)	<ul style="list-style-type: none"> Presentar informació curricular en textos que poden ser multimodals 		X		X			
	<ul style="list-style-type: none"> Entrevistes de feina 		<ul style="list-style-type: none"> Inferir l'actitud, la intencionalitat de l'emissor i la informació implícita del discurs Fer i respondre preguntes Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 	X				X		

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Públic										
Administracions públiques i entorn social	<ul style="list-style-type: none"> • Oratòria judicial i política (mítings, intervencions, etc.) 	Relacions amb l'Administració i participació ciutadana (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. • Presentar i debatre 	X	X			X		
	<ul style="list-style-type: none"> • Reglaments • Ordenances • Diaris oficials • Bans 	Aplicació de la normativa de l'Administració (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada 			X				
Espais culturals	<ul style="list-style-type: none"> • Diaris de viatge • Fullets informatius • Programes de visites culturals 	Visites guiades i exposicions, itineraris culturals (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Adaptar un text complex i abstracte d'un tema específic per fer-lo comprensible a un públic no especialista 	X		X	X			
	<ul style="list-style-type: none"> • Poesia, teatre, contes, etc. • Obres de referència • Citacions 	Participació en certàmens literaris, clubs de lectura i altres activitats socioculturals (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Llegir en veu alta • Pronunciar • Interpretar • Entonar 		X	X				

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Públic										
Espais culturals	<ul style="list-style-type: none"> Narracions, poesia, teatre, etc. 		<ul style="list-style-type: none"> Produir textos creatius 				X			
	<ul style="list-style-type: none"> Parlaments breus Discursos Presentacions de conferències i autopresentacions Exposicions 	Inauguracions i presentacions d'actes públics, de llibres, d'exposicions, campanyes, esdeveniments (2)	<ul style="list-style-type: none"> Extreure informació de diferents textos amb finalitats diverses Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral Presentar i exposar Fer parlaments preparats amb antelació o improvisats Adaptar un text complex i abstracte d'una tema específic per fer-lo comprensible a un públic no especialista Readaptar el discurs a l'audiència i, si s'escau, respondre preguntes (4) Elaborar textos a partir de la interpretació de dades que poden ser qualitatives o quantitatives i en representacions diverses Transferir informació sense risc de pèrdua de dades Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats Redactar textos per ser dits davant d'una audiència 	X	X		X			
Mitjans de comunicació en directe o a la xarxa	<ul style="list-style-type: none"> Debats Taules rodones Col·loquis Tertúlies Discussions Entrevistes (2) 	Publicació i difusió de coneixements del món laboral, acadèmic o fruit d'interessos personals (2)	<ul style="list-style-type: none"> Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada Presentar i debatre arguments Fer i respondre preguntes Destriar la informació rellevant Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 	X					X	

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)					
				Es	P	LI	E	IO	IE
Públic				Es	P	LI	E	IO	IE
Mitjans de comunicació en directe o a la xarxa	<ul style="list-style-type: none"> • Ressenyes (divulgatives o especialitzades) • Editorials • Articles • Cròniques • Notícies i entrevistes • Blogs • Wikis • Sèries de televisió • Pel·lícules • Obres de teatre • Espectacles en general • Videojocs • Canals de vídeo • Publicacions en general • Crítiques de cinema, de teatre, literàries, etc. • Documentals • Programes informatius • Reportatges • Taules, gràfics, infografies, dades numèriques • Previsions: meteorològiques, econòmiques, tecnològiques i mediambientals 	Publicació i difusió de coneixements del món laboral, acadèmic o fruit d'interessos personals (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i valorar críticament el contingut de textos multimodals per obtenir-ne una informació determinada • Extreure informació de diferents textos amb finalitats diverses • Obtenir informació especialitzada 	X		X			

Àmbits i escenaris	Textos	Situacions comunicatives	Activitats lingüístiques i comunicatives	Habilitats lingüístiques (1)						
				Es	P	LI	E	IO	IE	
Públic										
Mitjans de comunicació en directe o a la xarxa	<ul style="list-style-type: none"> • Fullets explicatius • Textos divulgatius • Entrades a Viquipèdia, etc. • Webs divulgatius • Notícies • Articles (d'opinió, de presentació, etc.) • Cartes al director • Ressenyes • Cròniques • Reportatges • Wikis • Blogs • Webs • Crítiques • Entrevistes • Notes de premsa 	Publicació i difusió de coneixements del món laboral, acadèmic o fruit d'interessos personals (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Produir textos sintetitzant la informació obtinguda de diverses fonts • Elaborar textos a partir de la interpretació de dades que poden ser qualitatives o quantitatives i en representacions diverses • Donar una forma nova a la informació extreta d'una presentació oral • Transferir informació sense risc de pèrdua de dades • Reconstruir o reparar textos mal construïts o mal estructurats • Presentar arguments • Redactar textos amb una apreciació crítica • Adaptar un text complex i abstracte d'un tema específic per fer-lo comprensible a un públic no especialista • Redactar un text per ser dit davant d'una audiència • Redactar textos que tenen una finalitat pública, adreçats al públic en general 				X			
	<ul style="list-style-type: none"> • Cartes • Correus electrònics • Webs • Missatges curts • Missatges multimèdia • Fòrums, etc. • Comentaris en blogs 	Publicació i difusió de coneixements del món laboral, acadèmic o fruit d'interessos personals (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Fer peticions delicades • Tractar temes abstractes • Rebutjar propostes • Seguir alhora diferents fils conversacionals • Presentar i debatre arguments • Redactar textos amb una apreciació crítica • Exposar informació i defensar la posició personal per convèncer i persuadir, dirigir, etc. 					X	X	

(1) **Es:** Escoltar

P: Parlar

LI: Llegir

E: Escriure

IO: Interacció oral

IE: Interacció escrita

(2) Que poden ser presencials, amb suport virtual o telefòniques.

(3) Que poden ser a través de xats i fòrums virtuals.

(4) Encara que en aquesta activitat la interacció hi sigui present no s'ha considerat l'habilitat predominant dels textos que es proposen.

CONTINGUT LINGÜÍSTIC I DISCURSIU

MORFOLOGIA I SINTAXI

ASPECTES FONAMENTALS

- Els diferents elements, estructures i processos morfològics i sintàctics de la llengua catalana, especialment els que són propis de registres formals.
- Propietats generals de l'oració: estructura, ordre dels mots i el·lipsi (vegeu Procés de producció del discurs).

CONTINGUTS

Oració simple: tipus d'oracions

- Declarativa: dislocació amb represa pronominal (*A París, el tren ja hi va arribar, ja!*).
- Exclamativa: construccions amb *sí que...*; *prou que...*; *poc que...*; *...rai* (*Tu rai, (que) hi estàs acostumat!*); ús inicial de l'adverbi *sí* exclamatiu (*Sí (que) n'és, de ximple!*); exclamatives amb article intensificador (*Ell bé que treballa, ton germà!*).
- Interrogativa: interrogatives reiteratives (eco) (*He d'anar on?; Que què?*).
- Optativa: *Tant de bo que ens toqui...*
- Imperativa: ús de la partícula *pas* (*No ho toquéssiu pas*).

Oració composta: oracions coordinades i subordinades

- La coordinació: oracions coordinades i juxtaposades.
- La subordinació: oracions substantives, adjectives i adverbials. La connexió oracional.

Modificacions de l'estructura oracional: complements pronominalitzats

- Posició de proclítics i enclítics.
- Ordre dels pronoms.

Concordances

- Noms col·lectius en funció de subjecte.
- Noms col·lectius en singular (*gent, equip, colla...*). En un registre informal: concordança del verb en plural (*La família vindran tots; La colla aniran a la festa*).
- Noms col·lectius determinats per un complement en plural: *una part de, un sector de, un cert nombre de, un grapat de, una colla de...* En un registre informal: concordança del verb en plural (*Una part dels alumnes van aprovar l'examen*).
- Noms col·lectius en oracions atributives (*ser, estar, semblar*). Concordança amb el predicat nominal: *La majoria dels alumnes eren bons estudiants*.

Determinants i quantificadors

Article

- Presència o absència en expressions temporals, topònims, proverbis i expressions consagrades per l'ús (*anar a casa/ciutat/classe/concert, caure a terra, dictar testament, jugar a cartes...*), titulars de premsa (*Ciclista ferit a la carretera*). Valor emfàtic: *No és una novel·la, és la novel·la*.
- Valor substantivador en construccions de sintagma atributiu: *el corcò del Miquel*.
- Ús davant de l'infinitiu en casos de nominalització: *el caminar de l'Esteve*.
- L'article neutre: alternatives a l'ús de l'article en les construccions abstractives; restriccions en l'ús de l'article en les construccions intensives; la construcció *el més + adjectiu / al més + adverbi + possible*.

Demostratius

- Valor despectiu en posició postnominal: *Hi havia el cotxe aquell que sembla de la funerària*.

Possessius

- Usos marcats pel registre: *llur/s*, formes àtones davant de noms de parentiu i d'alguns tractaments (*sa majestat*) i en expressions lexicalitzades (*en ta vida*).

Quantificadors: numerals, ordinals, multiplicadors i col·lectius.

Indefinits: *uns/unes, alguns/algunes, uns quants / unes quantes; tot/tota i mig/mitja* davant de topònim; *tots/totes + numeral; altri i altre/altra; altre, un altre, d'altre; un/una... l'altre/l'altra; l'un/l'una... l'altre/l'altra; mateix/prop; diversos/varis*

Substantius i adjectius

Regles generals i particulars de la flexió de gènere i nombre del substantiu, incloses les excepcions (mots de dos gèneres amb el mateix significat, mots amb diferent significat segons el gènere, mots que només tenen forma de plural...).

Substantius

- Antropònims: noms de persona amb un demostratiu amb valor d'indulgència (*aquest Ramon*).
- Topònims: amb article o amb un altre determinant (*la Barcelona dels Jocs Olímpics*).

Adjectius

- Posició de l'adjectiu.
- Flexibilitat en la seqüència dels adjectius en posició postnominal.
- Posició prenominal
  - ◇ Avantposició de *bon* amb valor ponderatiu: *És un bon nyap*.
  - ◇ Restriccions en l'avantposició de l'adjectiu (*un magnífic gran poeta; un enorme gos negre; una bonica nina de drap*); adjectius de relació (*una antena parabòlica*); adjectius temàtics (*un moviment tectònic*).
- Concordança de l'adjectiu: adjectiu referit a més d'un substantiu; adjectiu que forma part d'una locució verbal o queda separat del substantiu a què es refereix (*fer públics els resultats, donar per descomptades algunes coses...*); substantius en funció adjectival (*hores punta, escoles taller...*); adjectius determinats per substantius (*blau cel, verd ampolla...*).
- Graus de l'adjectiu: comparatius cultes (*ulterior*).
- Superlatiu amb formes cultes: *antiquíssim, libèrrim*.
- Altres mecanismes d'expressió del grau superlatiu: prefixos *-arxi* (*arxifamós*), *re-* (*rebonic, -èrrim* (*paupèrrim*)).

Pronoms

Pronoms personals forts

- Ús de *jo* i de *mi* darrere determinades preposicions i reforçament de pronoms amb *mateix* (*sense mi..., llevat de jo mateixa*).
- Tractament personal formal (*vós/vostè*) i implicacions sintàctiques.

Pronoms personals febles

- Els pronoms *en/hi* dels complements predicatius i preposicionals.
- El pronom *hi* en els complements circumstancials de manera.
- El pronom *en* complement del nom.
- Distinció entre formes normatives i col·loquials: *els hi./els la, els el, els les, els els; l'hi / la hi..., i aprofundiment en les solucions formals: li'n, li ho, els en...*

Pronoms relatius (vegeu Procés de producció del discurs).

Verb

Morfologia verbal. Irregularitats

- Verbs de la primera conjugació: irregularitats ortogràfiques i morfològiques (*estar*).
- Verbs de la segona conjugació:
  - ◇ Doble arrel: *jeure/jaure, treure/traure, néixer/nàixer, péixer/pàixer* i derivats (*ajeure, retreure, contreure...*).
  - ◇ *Batre, cloure, concebre, córrer, fondre, percebre, rompre* i compostos.
  - ◇ Acabats en *-metre*: *admetre, emetre, ometre, trametre...*
  - ◇ Verbs amb formes velaritzades: *conèixer, aparèixer, cloure, contradir, fondre, compondre...*; formació del present d'indicatiu, present de subjuntiu, imperfet de subjuntiu i imperatiu.
  - ◇ Verbs que no velaritzen l'arrel: *cabere, saber, fer, veure*; formació del present d'indicatiu, present de subjuntiu, imperfet de subjuntiu i imperatiu.
  - ◇ Verbs que admeten duplicat de formes en determinats temps verbals: *córrer, merèixer, créixer, néixer, ser, escriure*.
  - ◇ Participis irregulars, en especial: els acabats en *-s* (*després, després, emès, empès, romàs...*), els acabats en *-t* (*estret, constret, tort...*) i els que tenen dues formes possibles (*cuit/cogut, pertanyut/pertangut, donat/dat, nascut/nat, planyut/plangut...*).
- Verbs de la tercera conjugació:
  - ◇ Verbs incoatius derivats de verbs purs: *assentir, dissentir, assortir*; verbs que accepten la forma pura i la incoativa: *acudir, consumir, mentir, presumir, resumir...*; el verb *lluir*, que canvia de model segons el significat.
  - ◇ Dues formes de participi possibles: *complir, establir...*
  - ◇ Els verbs *tenir* i *venir* (i derivats): doble forma amb *-dre*.

Concordança entre subjecte i verb

- Quan el subjecte és un nom col·lectiu singular (*gent, humanitat...*) o està determinat per un quantitatiu format per un nom col·lectiu (*la majoria de, un grapat de...*).
- En les construccions de passiva pronominal.
- En construccions amb verb presentacional: *haver-hi, arribar, venir, caldre, faltar...*
- En construccions amb verb copulatiu.

Formes no personals del verb: infinitiu, gerundi i participi.

- Usos de l'infinitiu:
  - ◇ Valor impersonal i intemporal de l'infinitiu: l'infinitiu com a substantiu.
  - ◇ Ús de l'infinitiu com a verb principal.
  - ◇ Les perífrasis d'infinitiu.
- Usos del gerundi:
  - ◇ Valor temporal del gerundi.
  - ◇ Altres valors del gerundi: instrumental, modal, predicatiu o atributiu, causal, condicional... (oracions subordinades de gerundi).
  - ◇ Ús de l'adverbi *tot* i de l'expressió *bo i* davant de gerundi.
  - ◇ Les perífrasis de gerundi.
- Usos del participi:
  - ◇ Valor i sentit del participi.
  - ◇ La concordança del participi.

Usos dels verbs *ser* i *estar*.

Adverbis

Adverbis i locucions de manera

- Adverbis acabats en *-ment*: coordinació d'adverbis.
- Adjectius adverbialitzats: *saltar alt, parlar baix, costar car...*
- Altres adverbis: *ahora, ensems; arran; arreu; corrents; debades, endebades; dempeus, a peu dret...*
- Locucions adverbials: com ara *tal·là-tal·lera, a palpons, a tomballons, a balquena, a manta...*

Adverbis i locucions adverbials de lloc

- Adverbis de lloc com ara *dalt (a dalt) / baix (a baix), daltabaix, damunt (a/al damunt) / davall (a/al davall), enlloc* (diferent de *en lloc*), *enlaire* (diferent de *en l'aire*)...
- Locucions adverbials de lloc, per exemple: *a les envistes, a mig aire, a tot arreu, per tot arreu, d'ací d'allà*...

Adverbis i locucions de temps (especial atenció a la casuística de les expressions de temps en relació amb l'ús de l'article i les preposicions)

- Adverbis de temps com ara: *abans, adés, adesiara, alhora (ensems), anit, antany, llavors (aleshores)*...
- Locucions adverbials i altres expressions de temps:
  - ◇ Locucions adverbials de temps: *a hores d'ara, ara com ara (ara per ara, per ara, per ara i tant, de moment), de nou, de tant en tant, dins de (dintre de)*...
  - ◇ Locucions per indicar les parts del dia: *a la matinada, a punta de dia, a trenc d'alba, de matí, de jorn*...
  - ◇ Adverbis i locucions per a indicar el dia de la setmana: *abans d'ahir l'altre, despús-ahir, demà passat*...
  - ◇ Els dies de la setmana: presència o absència de l'article.

Adverbis i locucions de quantitat

- Adverbis de quantitat: *almenys, bastant, força, gaire, no gaire (no molt, no massa)*...
- Locucions de quantitat: *a més, a més a més, a muntó, a penes, amb prou feines, al menys, bé prou*...

Adverbis i locucions de negació (especial atenció als usos no prescriptius però genuïns de l'adverbi *no* —negació expletiva— i de la partícula *pas*)

- Usos expletius (no obligatoris) de l'adverbi *no*.
- Ús dels adverbis *cap, gens, enlloc, mai, ningú, res, tampoc* i de les expressions *en ma vida, en ta vida, ni un, ni l'un ni l'altre*...
- Ús de la partícula *pas*.

Posició dels elements dintre de sintagma adverbial.

Seqüència d'adverbis amb *-ment*: *Van acordonar l'edifici ràpidament i eficaç.*

Preposicions

Les preposicions febles *a, amb, de, en, per, per a*

- Caiguda de les preposicions *amb, en, a* i *de* (soles o formant part d'una preposició composta) davant de la conjunció *que*.
- Canvi de les preposicions *amb* i *en* davant d'infinitiu. Casos en què no s'esdevé el canvi de la preposició *amb*.
- La preposició *de*:
  - ◇ Complement regit per la preposició *de*: *avió de, diferent de, fer cas (omís) de, fer esment de, menció de, menyspreu de, olor de, por de, pudor de, rebuig de, repàs de, treure profit de, vestit de ratlles, simètric de/amb, transgressió de*...
  - ◇ El *de* partitiu: davant d'adjectius especificatius o determinatius, davant l'indefinit *altre/-a/-es*, darrere dels quantificadors i en les expressions emfàtiques.
  - ◇ Ús de la preposició *de* davant d'infinitiu quan aquest fa de subjecte o de complement directe.
- Les preposicions *a* i *en* davant d'infinitiu.
- Ús normatiu de *per* i *per a* davant de sintagma nominal.
- Distribució de les preposicions *a* i *en* en les expressions de lloc.
- Distribució de les preposicions *a, en* i *per* en les expressions de temps. Presència i absència d'aquestes preposicions.
- Coincidència de dues preposicions. Solucions de la llengua escrita en casos de contradicció: *En lloc d'als avis, dona-ho als nens / En lloc de donar-ho als avis*. Expressions amb *de per*: *Això és de per riure*.
- Coordinació de sintagma que requereix preposicions diferents: *S'acosta i s'allunya de nosaltres alternativament = S'acosta a nosaltres i se n'allunya alternativament*.

Les preposicions fortes (simples i compostes) *cap (a), contra, des de, entre, fins (a), malgrat, pro, segons, sense, ultra, vers, envers, devers*, etc.

- Ús de les preposicions fortes segons el significat concret que transmeten.
- Distinció dels usos de *cap / cap a, fins / fins a* i *com / com a*.

Les locucions prepositives: *arran de, dins de, d'aquí a, enfront de, entorn de, fora de ('excepte'), tocant a, llevat (de), tret (de), a mitjan, a força de o a còpia de, a base de, en vista de, a les envistes de, amb vista a, al cap de, al capdavant de, de por de, per por de, per mitjà de, en relació amb, amb relació a...*

ELEMENTS LEXICOSEMÀNTICS I ESTILÍSTICS

ASPECTES FONAMENTALS

- Els procediments de composició i de derivació del lèxic com a recursos de creació lèxica i de variació en un text.
- La combinatòria d'elements lèxics simples i compostos per produir unitats lèxiques precises i naturals.
- Les frases fetes i les figures retòriques més usuals com a recursos per enriquir, matisar i precisar el significat del text.
- Els significats i sentits de les paraules, i els recursos per organitzar de manera rica i flexible les relacions semàntiques en els textos.
- Terminologia específica de l'àmbit acadèmic o professional, especialment el vocabulari subtècnic propi de les comunicacions d'aquests àmbits.

CONTINGUT

Derivació

Noms derivats de noms (*finestrella, politicastre, jovenalla...*), d'adjectius (*lluenter, acidesa, falsedat...*) i de verbs (*maridatge, naixença, abolició...*).

Adjectius derivats de noms (*aturonat, granollerí...*), d'adjectius (*grandassot, malaltís, blanquinós...*) i de verbs (*mengívol, cridaner, estimable...*).

Verbs derivats de noms (*llagrimejar, deificar...*), d'adjectius (*guerxar-se, encruelir...*), d'adverbis (*sovintejar, arrancar...*) i de verbs (*cantussejar, allargassar...*).

Adverbis derivats d'adverbis (*aviadet...*), d'adjectius (*dignament...*), de noms (*de genollons...*) i de verbs (*a rodolons...*). Locucions adverbials que formalment són variants de formes en *-ment*, però que no s'hi corresponen (*en resum / resumidament*).

Composició

Compostos per prefixació (*besnét, malviure, contrasignar...*).

Compostos pròpiament dits (*escura-xemeneies, nord-est, coliflor, compravenda, sostremort, lliurecanvisme, vuitcentista...*).

Compostos per combinatòria d'unitats lèxiques, que poden ser combinacions lliures (*netejar la guitarra, comprar un llibre...*) o col·locacions (*bordar el gos, afinar el piano, reservar una taula...*).

Compostos sintagmàtics (*operació sortida, hores punta, berenar sopar, caixa forta, llàgrimes de cocodril*), és a dir, estructures sintàcticament fixades que no permeten modificacions parcials.

Composició culta: a partir de dos elements cultes (*cardiopuntura, audiometria...*), a partir d'un element culte i un de patrimonial (*petrolífer*).

Locucions (*fer el pes, fil per randa...*).

Habilitació

Funcions noves que poden fer els substantius, els adjectius i els verbs.

Altres procediments de formació de mots

Onomatopeies: mots simples (*mèu, bum, atxim...*), repeticions (*bub-bub, ning-ning, tic-tac, patim-patam...*); derivats d'onomatopeies (*dringar, parrupar, xipollejar...*); expressions pròpies del llenguatge infantil (*mam, tatà...*), i els eufemismes (*caram, diantre, fúmer...*).

Doblets (*estret/estricte, aixella/axil·la, cabell/capil·lar*).

Neologismes: semàntics (*colze d'una canonada, ratolí dels ordinadors*), formals (*maquinari*) i manlleus (mots d'altres llengües).

Relacions lexicosemàntiques

Sinonímia: sinònims geogràfics o geosinònims (*gat/moix*); sinònims parcials (*ajuda/ajut*); falsos sinònims (produïts per la interferència d'altres llengües: *òrgan/orgue*).

Antonímia: antònims gramaticals (per derivació: *normal/anormal*) i antònims lèxics (oposició de dues paraules: *mort/viu*).

Hiponímia i hiperonímia.

Recursos estilístics

Per augmentar la claredat del discurs: exemples, anècdotes, imatges visuals, comparacions, citacions...

Per acolorir el discurs: figures retòriques com la metàfora, la metonímia, la sinècdoke, l'antonomàsia, la hipèrbole, l'hipèrbaton, la personificació, la ironia, les frases fetes, els modismes...

Per expressar la intensitat:

- Els derivats (diminutius, augmentatius, pejoratius, superlatius) i els compostos (prefixos *re-* i *arxi-*).
- Els modismes comparatius (*alt com un paller, amarat com una esponja, despert com una llebre...*).
- Els conjunts intensius estereotipats (*vell xaruc, clar i català, net i pelat, haver-n'hi per dar i vendre, no veure's ni en forat ni en finestra, no tenir art ni part...*).

Precisió lèxica

L'ús de mots específics del tema

- Genuïtat de termes i locucions:
  - ◇ (*posada/posta, compondre/composar, propi/mateix, enfront de / davant de, grassa/greix, gran/gros, donar/fer, provar/tastar/emprovar, caixa/capsa, commocionar/commoure, amb els braços plegats o de braços plegats, servir-se de / recórrer a...*).
  - ◇ Neologismes i manlleus (*jeans/texans, standing / categoria o nivell, dòping/dopatge, software/programari...*).
- Vocabulari subtècnic
  - ◇ Paraules que tenen una freqüència d'ús relativament elevada en les comunicacions acadèmiques, professionals, en registres formals (*negligir, abordar, cabdal, tangible...*).

- Especialització segons el context
  - ◇ Col·locacions d'unitats lèxiques simples (*despuntar el dia, quallar la neu, córrer un rumor, cometre un crim, adquirir un hàbit, cobrir l'expedient, administrar un sedant, portar (alguna cosa) a la pràctica, treure (a algú) de polleguera, prendre alguna cosa en consideració, font fidedigna, cotxe bomba, home clau, cicle de conferències, companyia de teatre, felicitar efusivament, diametralment oposat, fermament convençut, creure cegament, esforçar-se inútilment, tancar hermèticament...*) o sons emesos pels animals (*raucar la granota, renillar el cavall...*).
  - ◇ Col·locacions complexes (*sospesar els pros i els contres, posar a prova la paciència, fer un cop d'Estat, fer ús de la força, fer front a una dificultat, (tenir una) salut de ferro, sord com una tàpia...*).

El control de l'ús de crosses, falques lingüístiques i mots jòquer:

- Hiperònims del tipus *aspecte, cosa, element, fet, informació, problema, tema...*
- Adjectius i verbs semànticament vagues com *interessant, positiu, dir, fer, realitzar...*

Limitacions dins del text de l'ús dels adverbis amb *-ment*. Alternança amb locucions adverbials (*de sobte / sobtadament; gratuïtament / de franc*).

FONÈTICA, ORTOGRAFIA I CONVENCIONS

ASPECTES FONAMENTALS

- Aplicació correcta de la normativa ortogràfica en les produccions textuals.
- Convencions tipogràfiques usuals, com ara la funció distintiva en l'ús de les majúscules o els usos de la cursiva i la negreta.
- Criteris generals per abreujar mots (abreviatures, sigles i símbols).
- Els sons de la llengua i els fenòmens fonètics (elisions, sinalefes, sonoritzacions...).
- L'entonació i la corba melòdica de l'oració per expressar matisos subtils de significat.

CONTINGUTS

Ortografia i elements gràfics

Grafies

- Vocals *a/e*. Alguns compostos cultes i derivats formats a partir de mots grecs i llatins (*astigmatisme, arteriosclerosi*).
- Vocals *o/u*. Alguns mots invariables acabats en *-us* (*genotipus, porus, rictus, lapsus*).
- La consonant *s* intervocàlica: darrere de prefixos (*fotosintesi; resseguir*); al començament del segon element de paraules compostes (*para-sol*).
- Ortografia de paraules estrangeres:
  - ◇ Reforç en *e* de paraules que comencen per *s* aspirada (*espot, esquaix*).
  - ◇ Accentuació dels estrangerismes adaptats / no adaptats (*apartheid, percàpita...*).
  - ◇ Conservació o adaptació de les grafies *w, k, y* (*kiwi/vàter; vodka/estoc; whisky/hoquei*); admissió de les formes en *k* dels derivats de quilo (*quilòmetre, kilòmetre*).

Signes ortogràfics (accent, apòstrof, dièresi, guió...)

- Apostrofació i no-apostrofació en casos especials (paraules estrangeres, títols d'obres, formes col·loquials de les combinacions pronominals i del lligam entre pronoms i verb: *coneixe'ns, digue'm*).
- Dièresi en cultismes derivats acabats amb els sufixos *-tat, -al, -itzar* (*continuitat, trapezoïdal, homogeneïtzar*) i en noms derivats d'una paraula que presenta *i* tònica (*aïllament, traïdor*).
- Ús del guionet en compostos que són manlleus (*ex-libris, agnus-dei*), per evitar formes estranyes (*abans-d'ahir, cul-de-sac, qui-sap-lo*) o com a recurs sintàctic (*relació qualitat-preu*).

Altres fenòmens ortogràfics

- Contracció de preposicions i articles en casos especials (seguits de títols d'obres, entitats).

Convencions

Abreviatures

- Formació d'abreviatures, sigles i acrònims, i símbols.
- Abreviatures i símbols més freqüents: adreces, indicacions de l'hora, pesos i mesures, tractament personal.
- Criteris d'ús (equilibri entre simplificació i comprensió del text: mesura, coherència i pertinència).
- L'apostrofació de les sigles.

Majúscules i minúscules

- Funció demarcativa i funció distintiva de les majúscules.
- Les majúscules en els casos d'ús general següents: càrrecs oficials, formes de tractament que precedeixen els noms propis o les designacions de càrrecs, formes protocol·làries, noms d'institucions i entitats, topònims amb article, noms de places, carrers, etc.

Tipus de lletres: descripció i usos de la rodona, la cursiva, la negreta i la versaleta.

Elements fonològics

El sistema vocàlic de les principals varietats geogràfiques.

Alguns casos de no-neutralització en català oriental

- Vocal posttònica final: *cine, base, ocre, judo...*
- Vocal posttònica no final: *idem, tòtem, cosmos, mòdem...*
- Vocal posttònica: *vodevil, dossier, Everest...*

El sistema consonàntic de les principals varietats geogràfiques.

Processos fonològics de paraules estrangeres i de paraules que en llengües properes es pronuncien de manera diferent.

Accent, ritme i entonació; patrons tonals d'elements lèxics aïllats

- Accentuació de paraules cultes: *medul·la, consola...*
- Doble possibilitat d'accentuació (*poliedre/poliedre, pèrit/perit...*) i paraules estrangeres.

Alteracions dels sons:

- Emmudiments i sensibilitzacions
- Ensordiments i sonoritzacions
- Assimilacions
- Geminacions
- Al·lòfons

Accent, ritme i entonació; patrons tonals de l'oració.

CONTEXT DE LA COMUNICACIÓ

ASPECTES FONAMENTALS

- Ús de la varietat lingüística estàndard i tria del registre apropiat segons el tipus d'intercanvi, la relació amb l'interlocutor o el destinatari del text, el tipus de text, l'objectiu comunicatiu, l'àmbit, el tema i el canal.
- Comprensió d'altres varietats lingüístiques de caràcter dialectal (geogràfiques, generacionals, històriques i socials).
- Ús d'un ampli ventall d'expressions idiomàtiques i col·loquials, i de recursos propis de registres cultes.
- Adaptació del discurs i combinació de diferents registres per tal d'adaptar-se a les necessitats de la situació comunicativa concreta.

CONTINGUT

Varietats funcionals o registres

Recursos lingüístics associats al registre

- Relacionats amb el **tema**: lèxic quotidià, general o especialitzat d'acord amb el tema (general o específic), el propòsit comunicatiu i el destinatari del text.
- Relacionats amb el **mode** (oral o escrit): recursos propis del codi oral aplicats en textos escrits per ser dits (repetició d'idees principals amb paraules diferents, inclusió de resums, variació del ritme i la velocitat de l'elocució segons els oients, anticipació del tema, els apartats o l'estructura del text...) i en textos escrits per ser dits com si no fossin escrits (riquesa d'entonacions, inflexions de veu, repeticions, onomatopeies...).
- Relacionats amb el **to** i el grau de **formalitat** (els elements modalitzadors del discurs): recursos per responsabilitzar-se o desvincular-se de la informació; les formes de personalització o difuminació de l'emissor en el text; l'entonació i altres recursos prosòdics; tria del lèxic i de formes de tractament d'acord amb la intenció comunicativa, l'actitud que es vol transmetre i la relació amb el receptor; afixos que expressen judicis de grandesa, petitesa, afecte, menyspreu; figures retòriques.
- Recursos propis del **registre col·loquial**:
  - ◇ Les construccions impersonals i les passives pronominals.
  - ◇ Les fórmules estereotipades per comprometre's, amenaçar, expressar rebuig o acceptació, disculpar-se, expressar confiança o seguretat, modificar la conducta del receptor...
  - ◇ Els procediments per augmentar l'expressivitat del text: l'argot; l'eufemisme; la derivació com a instrument per vehicular l'afectivitat; la modificació de l'ordre lògic de la frase; els refranys, les frases fetes i les locucions; convencions que transmeten una certa concepció del món (*qui dia passa, any empeny; qui no s'arrisca no pisca...*); els jocs lingüístics i les figures estilístiques.
- Recursos propis de **registres cultes o de formalitat alta**:
  - ◇ Figures estilístiques, termes especialitzats, neologismes, fraseologia, recursos retòrics, procediments específics de cohesió (referències bibliogràfiques, notes), codis no verbals (mapes, arbres, fórmules, gràfics)...
- El canvi de registre, varietat o llengua dins el mateix text amb voluntat modalitzadora.

Varietats dialectals

Varietats geogràfiques

- Característiques generals de les principals varietats territorials.

Varietats històriques

- Característiques generals dels textos antics i prenormatius.

Varietats socials i generacionals

- Reconeixement del llenguatge argòtic: funcionalitat crítica, deformació de significants, lèxic especial.

Varietat estàndard

- Característiques i àmbits d'ús.
- Estàndard i normativa.
- Relació entre normativa i contextos d'ús de la llengua (criteris de correcció: correcte/incorrecte, adequat/inadequat, admissible/inadmissible...).

Cortesia lingüística

- Estratègies i mecanismes aplicats a l'enunciació lingüística per tal de respectar, preservar o defensar la imatge (pública, social) dels interlocutors, tant de l'emissor com del receptor.

PROCÉS DE PRODUCCIÓ DEL DISCURS

ASPECTES FONAMENTALS

- Les formes d'organització textual: característiques i funcions associades als textos descriptius, narratius, directius, argumentatius i expressius.
- Procés cíclic de construcció del discurs: planificació, execució, avaluació i reparació.

1. PLANIFICACIÓ

Variables contextuais que afecten el text: l'àmbit, el rol dels participants, el propòsit de la comunicació, la situació, el tema...

Selecció de la informació segons l'objectiu comunicatiu, ordre jeràrquic de les idees.

CONTINGUTS

Elements d'adequació a la situació comunicativa

Registre: to (nivell de formalitat, formes de tractament), grau d'especialització, canal, propòsit comunicatiu.

Gènere: convencions i disposició pròpies dels gèneres que es treballen.

Característiques dels patrons discursius (formes prototípiques de textualització per representar la realitat) que predominaran en el text (descriptiu, narratiu, directiu, argumentatiu i expressiu).

Estil i modalització:

- Rol de l'emissor i del receptor: funció (actua en nom propi o com a representant), jerarquia (en pla d'igualtat, superioritat o inferioritat).
- Marques de presència o absència de l'emissor i del receptor: tria de la persona gramatical, ús dels possessius, ús de pronoms personals forts, construccions personals o impersonals, generalitzacions, citacions textuais, ús de fórmules estereotipades...
- Objectivitat i subjectivitat: ús marcat o flexible de les modalitats oracionals, ús dels verbs modals, lèxic valoratiu, canvis d'ordre en la frase, ús de les figures retòriques, l'entonació i el to i el volum de la veu (en textos orals), recursos ortotipogràfics (en textos escrits).
- La modalització i els recursos textuais segons el tipus de text: descriptius (exemplificació i definició, elements de suport: recursos gràfics i prosòdics d'organització de la informació, la ironia per transmetre subjectivitat, ús de metàfores i comparacions); narratius (punt de vista de l'autor: narrador omniscient, narració objectiva...); directius (marcadors de cortesia); argumentatius (ús de la interrogació retòrica, ús de les citacions i referències, ús de les paràfrasis, anticipacions, ampliacions i paral·lelismes...); i expressius (l'expressió de l'emotivitat: interjeccions, onomatopeies, invocacions; el sentit figurat: hipèrboles, comparacions i metàfores...).

Tema: grau d'especialització, coneixements previs del destinatari, tria de lèxic, enfocament.

Canal: estratègies comunicatives pròpies del mode oral i del mode escrit, comunicació sincrònica i asincrònica, convencions gràfiques, llenguatge no verbal.

2. EXECUCIÓ

L'esborrany com a eina de textualització.

La tria de la varietat lingüística i del grau de formalitat segons l'àmbit de comunicació, la relació entre els interlocutors i l'objectiu comunicatiu.

- Tria i aplicació d'elements de modalització textual.

L'organització, distribució i jerarquitització de la informació en unitats de significat o seqüències temàtiques.

- Progressió temàtica (integrar subtemes, desenvolupar punts particulars i acabar amb una conclusió apropiada).
- Ús del paràgraf per marcar els punts de què consta un tema, distingir opinions a favor i en contra, assenyalar un canvi d'enfocament en el discurs...

La referència i la coreferència com a mecanismes d'estructuració de la informació i per evitar repeticions supèrflues.

Mecanismes de coherència i cohesió textual: estructures organitzatives i connectors.

- Els diferents recursos prosòdics i gràfics per segmentar el text: pauses i elements no verbals en els textos orals, la puntuació i les marques gràfiques en els textos escrits.
- Els recursos sintacticosemàntics de cohesió textual. Els nexes d'unió i d'adequació (marcadors textuais, connectors oracionals...) que estableixen relacions complexes i precises entre les diferents parts del text.
- Els mecanismes morfològics i sintàctics que garanteixen la cohesió interna de les oracions.

Selecció de recursos lèxics i sintàctics variats i precisos.

CONTINGUTS

La connexió

Marcadors textuais (organitzadors del discurs)

- Forma (adequació al registre), funció i funcionament (mobilitat i puntuació)
  - ◇ Adverbis i locucions adverbials
  - ◇ Sintagmes preposicionals
  - ◇ Estructures oracionals més o menys fixades
- Classificació segons el significat que manifesten
  - ◇ Additius:

a continuació; a més (a més); endemés, demés; doncs; doncs bé; així; llavors/aleshores; encara més; més encara; i també; fins i tot; d'una banda... d'(una) altra (banda)... / de l'altra...; d'un costat... d'un altre (costat) / de l'altre...; per una banda... per altra banda... / per l'altra...; per un costat... per un altre... / per l'altre...; d'entrada; d'antuvi; per començar; a l'últim; al seu torn; en concret; especialment; en especial; en particular; particularment; específicament; fet i fet; de fet; en efecte; efectivament; certament; per descomptat; de manera semblant; de la mateixa manera/forma; igualment; així mateix; paral·lelament...
  - ◇ Disjuntius (de reformulació, d'exemplificació i de resum):

és a dir; o sigui/sia; això és; (dit) en altres paraules (i variants); dit d'una altra manera/forma; vull dir; vaja; total; com hem dit abans; més ben dit; millor dit; vull dir; (o) millor; (o), encara millor; (o), si voleu; (o), si (ho) preferiu (i variants); més aviat; per exemple, a tall d'exemple; posem per cas; així (per exemple); en resum, en síntesi; en suma; comptat i debatut; ras i curt...
  - ◇ Contrastius:

tanmateix; en canvi; ara (bé); bé; això sí; altrament; si no; en cas contrari; d'altra banda; endemés; si més no; almenys; no obstant això / això no obstant; amb tot i això; així i tot; tot i això; tot amb tot; malgrat tot; de tota manera / de totes maneres; en tot cas; en qualsevol cas; si de cas; sigui com sigui; però; per això; al capdavant; comptat i debatut; fet i debatut; nogensmenys; ans; (ans) al contrari; ben/tot al contrari; per contra; en realitat; de fet; fet i fet; ben mirat; si bé es mira...
  - ◇ Consecutius:

(així) doncs; llavors/aleshores; per tant; així; per consegüent; consegüentment; en / com a conseqüència; en fi; en conclusió; en definitiva; al capdavant; al cap i a la fi; total; tot plegat...

Connectors oracionals

- Forma (adequació al registre), funció i funcionament (posició i puntuació)
  - ◇ De coordinació:
    - + Copulatius:
      - i* (sobretot en relació amb la puntuació); *ni*; *no... (ni)... ni...; i també*
    - + Disjuntius:
      - o*; *o bé*; *i/o* (en comptes de *o*)
    - + Distributius:
      - adés... adés...; així com...; ara...adés...; ara... ara...; els uns... els altres...; ja...ja...; mig...mig...; ni... ni...; no només... sinó (que)...; no solament... sinó (que)...; o... o...; que... que...; qui... qui...*
    - + Adversatius:
      - però, sinó, ans, mes, emperò, sinó que, mentre que...*
    - + Consecutius (o il·latius):
      - doncs, de manera que...*
    - + Continuatius:
      - encara, encara més, fins i tot, i tot, ni tan sols...*
  - ◇ De subordinació:
    - + Completius:
      - que, si, com*
    - + Temporals:
      - quan, mentre, abans que, acabat que, en acabat que, així, que, després que, fins que, sempre que, tan aviat com, de seguida que, fins que no, tan bon punt, des que, d'ençà que...*
    - + Locatius:
      - on, allà on*
    - + Causals:
      - perquè, puix, car, que* (en oracions en imperatiu: *Tapa't, que fa fred*), *com, com que, atès que, ja que, per tal com, com sigui que, vist que, puix que, pel fet de/que; a causa de/que*. Diferències en la puntuació (causa real i causa lògica).
    - + Finals:
      - perquè, a fi que, per tal que, a fi de/que, amb la intenció de/que, amb l'objectiu de/que, amb el propòsit de/que, que* (en oracions en imperatiu: *Amaga't, que no et vegin*)...
    - + Condicionals:
      - si, mentre, en (el) cas que, només que, posat que, sempre que, si de cas, sols que, si doncs no, si no és/fos que, llevat que, tret que, fora que...*
Us de mode subjuntiu o indicatiu en la subordinada segons el nexa.
    - + Modals:
      - com, així com, com si, segons com, segons que, tal com, en tant que, en la mesura que, igual que, igual com...*
    - + Comparatius:
      - tan... com..., tal... com..., tant (o tanta)... com..., més... que..., més del que (de la que), menys... que..., menys del que, com més... més..., com menys... menys...*
    - + De conseqüència:
      - que, tan... que, tant... que, de manera que, talment que*
    - + Concessius:
      - encara que, malgrat (que), per bé que, bé que, mal que, a desgrat de, a pesar de, a despit de, baldament, per més/molt que, si bé, tot i que, fins i tot si, ni tan sols si, ni tan solament si, àdhuc si* (arcaisme, utilitzat en la llengua culta), *tan... com + indicatiu* (*Tan alta com és i no hi arriba*), *tant com + indicatiu* (*Tant com menja i no engreixa*)...

Interjeccions

- Forma (ortografia), funció i funcionament (posició i puntuació)
  - ◇ Interjeccions pròpies
    - + Elements gramaticals amb una forma breu i un significat molt esquemàtic: *oh!, ah!, ecs!, bah!, apa!...*
  - ◇ Interjeccions impròpies
    - + Expressions amb ús interjectiu que presenten formes més complexes:
      - * Noms o sintagmes nominals: *Mare de Déu!, ostres!, alerta...*
      - * Verbs, sovint en imperatiu: *alça, escolta/escolti, mira/miri, som-hi, vaja, vinga...*
      - * Estructures oracionals: *Déu-n'hi-do!, adéu-siau, passi-ho bé, si us plau...*
      - * Adverbis i alguns sintagmes preposicionals: *amunt, avant/endavant, bé, d'acord...*
      - * Uns pocs adjectius: *entesos, bo...*

Els signes de puntuació: funcions textuais i usos convencionals

Funcions textuais

- La coma:
  - ◇ En els desplaçaments d'elements de l'oració.
  - ◇ En quins casos és lícit utilitzar-la per separar subjecte i verb.
  - ◇ En els vocatius i les interjeccions.
  - ◇ En els incisos: en les oracions relatives explicatives, en aposicions explicatives i en els marcadors textuais.
  - ◇ En les oracions circumstancials: col·locació de la coma en funció de la llargada del fragment afectat i de la posició del circumstancial dins la frase.
  - ◇ En construccions adjuntes i absolutes: estructures amb participi o amb gerundi, oracions adverbials d'infinitiu amb subjecte explícit, etc.
  - ◇ En les enumeracions o coordinacions d'elements.
  - ◇ En els casos d'el·lipsi de verb.
  - ◇ Per evitar ambigüitats.
- El punt
- El punt i coma:
  - ◇ En sèries llargues i complexes d'elements.
  - ◇ Per separar fragments que contenen puntuació interna.
  - ◇ En casos de frases estretament relacionades: per indicar que un fragment de text és una mena d'observació o comentari sobre un altre fragment situat a l'esquerra d'aquell.
- Els dos punts:
  - ◇ Per introduir enumeracions, classificacions i exemples (en fragments de text complexos).
  - ◇ Per introduir causes, conseqüències, conclusions o explicacions.
  - ◇ Per introduir citacions textuais (no obligatori).
  - ◇ Darrere vocatiu: quan encapçalen cartes o escrits diversos.
- Els punts suspensius:
  - ◇ Per deixar oberta una enumeració.
  - ◇ Per deixar un pensament inacabat.
  - ◇ Per reforçar la sorpresa d'una admiració.
  - ◇ En les citacions literals: per assenyalar que s'omet una part del text.
- Els signes d'entonació (interrogació i admiració):
  - ◇ Coincidència amb altres signes (el punt, els punts suspensius, un altre signe d'entonació...).
- Els parèntesis:
  - ◇ Per marcar incisos o informacions complementàries: aplicar correctament la gradació en l'ús de parèntesis, guions i comes per marcar incisos.
  - ◇ Per introduir un aclariment, generalment breu.
  - ◇ Coincidència amb altres signes de puntuació (el punt, els punts suspensius i els signes d'entonació; la coma, el punt i coma i els dos punts).

- Els guions:
  - ◇ Per marcar incisos: per introduir dins la seqüència un element de contrast, generalment brusc (des del punt de vista de l'estructura sintàctica).
  - ◇ Gradació dels incisos marcats amb guionet o amb coma (més/menys allunyats del sentit i més/menys relacionats amb la sintaxi del context en què s'inscriuen).
  - ◇ Per marcar diàlegs (incisos del narrador).
- Les cometes:
  - ◇ Per transcriure literalment un text o les paraules o el pensament d'algú: intervenció dins d'una altra intervenció.
  - ◇ Per indicar l'ús d'una paraula amb un sentit especial.
  - ◇ Coincidència entre les cometes i altres signes de puntuació.

Usos convencionals

- La coma:
  - ◇ Ús en les adreces, dates, fórmules de comiat en les cartes.
- El punt:
  - ◇ En les abreviatures, en els índexs i sumaris.
- Els dos punts:
  - ◇ En els documents administratius: darrere de mots com *demano*, *exposo*, *certifica*, etc.
- Els punts suspensius:
  - ◇ Per amagar un mot groller o malsonant (*Aquest noi és un c...*).
- Les cometes:
  - ◇ En els malnoms.
  - ◇ En els títols d'obres, exposicions, col·loquis...
  - ◇ Per donar equivalències lèxiques.

La referència

La remissió a elements anteriors (anàfora) i a elements posteriors (catàfora) del desenvolupament del text:

- Els pronoms personals forts de tercera persona: límits pel que fa a les possibilitats d'aquest pronom de remetre a éssers inanimats
- Els pronoms febles: funcionament i límits dels processos anafòrics
  - ◇ Consolidació de l'ús dels pronoms en usos menys habituals: valors possessius de *en*, *li*, *els* (*li coneixem els gustos*, *en visitarem el museu...*).
  - ◇ Límits de l'ús dels pronoms per raó d'ambigüitat, dificultat de recuperació del referent, llunyania del referent, creació d'una estructura sintàctica forçada...
- Els pronoms relatius
  - ◇ Les oracions de relatiu amb antecedent explícit (adjectives):
    - + Oracions adjectives amb antecedent nominal:
      - * Formes que adopta el pronom relatiu
      - * La construcció de relatiu possessiu
      - * El relatiu en funció d'adjectiu
    - + Oracions adjectives amb antecedent neutre o en forma d'oració:
      - * Formes que adopta el pronom relatiu
    - + Consolidació de la puntuació de les oracions adjectives
  - ◇ Les oracions de relatiu amb antecedent implícit (substantives): formes del pronom
  - ◇ Límits sintàctics de les estructures de relatiu:
    - + Estratègies per evitar l'ambigüitat de significat quan hi ha més d'un antecedent possible
    - + Possibilitat de més d'un relatiu per al mateix antecedent
    - + Ordre dels complements relatius en la frase
  - ◇ El relatiu col·loquial: forma i funcionament
  - ◇ La duplicació pronominal en les oracions de relatiu:
    - + Casos en què la duplicació és obligatòria: casos de gramaticalització del clíctic (*haver-hi*, *fer-hi*, *fer-ne*, *dir-hi*, *tocar-hi*, *veure-hi...*); construccions partitives (*S'hi van presentar cinc aspirants dels quals només en vam aprovar dos*)...
    - + Casos en què la duplicació no s'admet en la llengua formal/estàndard: casos en què el pronom relatiu fa la funció de CD, CRègim o CI (*Avui he vist el noi a qui vas donar les claus*)

L'el·lipsi

- Funció i condicions sintàctiques i semàntiques de les construccions el·líptiques:
  - ◇ El·lipsi nominal i verbal
- Ús dels signes de puntuació en les construccions amb el·lipsi.

La referència lèxica

- Les relacions lexicosemàntiques com a mecanismes de cohesió semàntica:
  - ◇ Relacions d'equivalència: la repetició, la sinonímia lèxica, la sinonímia textual (paràfrasis i explicacions)
  - ◇ Relacions d'inclusió: hiponímia i hiperonímia
  - ◇ Relacions de contrast: antonímia (gramatical i lèxica)

La concordança verbal

- Modes verbals
  - ◇ Les oracions subordinades substantives: l'ús del mode indicatiu o subjuntiu del verb de la subordinada segons el caràcter més o menys real o vertader de la proposició subordinada
  - ◇ Les oracions subordinades interrogatives
  - ◇ Les oracions subordinades relatives: diferència d'interpretació (específica o referencial/inespecífica) de l'antecedent segons el mode
  - ◇ Les oracions subordinades adverbials o adjuntes
- Correlacions temporals
  - ◇ Les oracions subordinades substantives
  - ◇ Oracions subordinades adverbials: correlacions temporals en les oracions temporals, condicionals i finals
  - ◇ Restriccions temporals que afecten el verb de la subordinada a causa del significat del verb de l'oració principal. Per exemple: *penedir-se* (el verb de la subordinada no pot expressar posterioritat), *acostumar-se* (exigeix simultaneïtat), *aconsellar* (el verb de la subordinada no pot expressar anterioritat)...

L'ordre dels mots i l'estructura informativa de l'oració

- L'ordre neutre de l'oració
  - ◇ La posició del subjecte
    - + El subjecte en posició postverbal:
      - * Els verbs inacusatius, els verbs psicològics (*agradar, molestar, impressionar, importar, interessar, entusiasmar, fascinar...*), els verbs pseudoimpersonals (*convenir, semblar, caldre, sobrar, mancar...*)
      - * Les construccions incoatives o ergatives amb *se* (*marcir-se, trencar-se, cremar-se*, etc.)
    - + La posició del subjecte en relació amb la modalitat oracional:
      - * Les interrogatives
      - * Les imperatives
      - * Les exclamatives
  - ◇ La col·locació d'elements pesants (constituents estructuralment complexos)
- El desplaçament d'elements de l'oració
  - ◇ Construccions dislocades o tematitzades i construccions focalitzades o rematitzades
    - + Presència/absència de pronoms de represa
    - + Puntuació dels elements desplaçats
  - ◇ Desplaçament de complements adjunts (o circumstancials)
    - + Presència/absència de pronoms de represa
    - + Puntuació dels elements desplaçats
    - + Canvi de sentit de certs adverbis segons la col·locació dins la frase (*L'acusat va defugir la pregunta hàbilment* / *L'acusat, hàbilment, va defugir la pregunta*)
- Les construccions passives
  - ◇ Funció impersonalitzadora o tematitzadora
  - ◇ La passiva perifràstica (o morfològica)
    - + Límit de les possibilitats de passivització (tipus de verb i aspecte verbal, estructura del SN pacient, etc.)
    - + Casos en què una estructura passiva és preferible a una activa
    - + Complement agent: condicions que afavoreixen l'absència i la presència d'aquest complement (i posició)

- ◊ La passiva pronominal (o reflexiva)
  - + Casos en què és preferible una passiva pronominal sobre la passiva perifràstica
  - + Posició del SN pacient
- Les construccions clivellades (*És quan dormo que hi veig clar, És ell que/qui ho ha de fer*): forma i funció focalitzadora

3. AVALUACIÓ I REPARACIÓ

Anàlisi de l'eficàcia comunicativa del text: adequació, coherència i cohesió.

Valoració de la quantitat, la qualitat i la rellevància de la informació que conté el text.

Confirmació de comprensió del discurs i compensació de les dificultats de la comunicació oral.

Detecció de possibles errors lèxics, morfosintàctics, fonètics, prosòdics i gràfics, i reparació.

Aplicació de mecanismes que augmentin la claredat i precisió del text: control de la llargada de les frases, tria de llenguatge precís, transformació dels incisos massa llargs i nombrosos en noves frases, ús dels marcadors textuais, puntuació correcta i precisa...

PARTICULARITATS DEL DISCURS ORAL FORMAL

Estil gramatical propi del discurs oral formal

- Característiques lèxiques i sintàctiques i mecanismes de cohesió de la llengua oral formal: a mig camí entre la llengua col·loquial (conversa espontània) i la prosa escrita.
- Control del lèxic específic o terminològic.
- La redundància i la repetició com a recursos amb finalitat didàctica o persuasiva, per recuperar una informació i reparar el discurs, per ajudar el públic a cohesionar la informació.
- Les construccions nominals per compensar la tendència de l'oral a les construccions verbals.
- L'oració subordinada en contrast amb la llengua oral col·loquial.
- Els connectors textuais (*és a dir, bé, per tant, doncs*, etc); díctics discursius i crides al receptor, control.
- Planificació del discurs:
  - ◊ Selecció i jerarquitització de les idees. Informació efectiva: dades, citacions, notícies...
  - ◊ Elaboració del guió i tria de les paraules clau
- L'estructura del discurs oral:
  - ◊ Introducció: despertar l'interès pel tema (*captatio benevolentiae*)
  - ◊ Cos del discurs: ordenació del discurs, connectors i organitzadors de l'explicació, previsió de suports visuals, recursos per captar l'atenció de l'auditori, per distendre, etc.
  - ◊ Conclusió del discurs: lligam amb l'exordi, tipus de conclusions i recursos
- Els formats del discurs en públic: lectura en veu alta, improvisació absoluta i improvisació aparent.
- Posada en escena: desenvolupament del guió, gestió de l'espai i gestió del temps.
- Recursos per a una comunicació oral eficient:
  - ◊ Per cridar i mantenir l'atenció de l'auditori (llenguatge no verbal, recursos suprasegmentals, recursos lingüístics i discursius)

ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

Per tal que els aprenents duguin a terme les activitats lingüístiques i comunicatives amb èxit, han de posar en pràctica unes estratègies que no són estrictament lingüístiques sinó que formen part dels aprenentatges generals, però que contribueixen en gran mesura a entendre millor el que han de fer i com ho han de fer.

El Marc europeu comú de referència defineix les estratègies com un mitjà que l'usuari de la llengua utilitza per mobilitzar i equilibrar els seus recursos i per aplicar destreses i procediments a fi de respondre a les exigències comunicatives d'una situació i executar la tasca amb èxit, de la manera més completa i més econòmica possible, segons el seu objectiu concret.

Aquestes estratègies no demanen ser tingudes en compte com un element més de la programació, perquè han de ser presents sempre en la manera de treballar tant del professor com dels aprenents. Això vol dir que són presents en qualsevol activitat que es faci i que el professor ha de traslladar aquesta dinàmica en la seva tasca docent diària.

L'ús de les estratègies comunicatives s'ha d'entendre com l'aplicació dels principis metacognitius de planificació, execució, avaluació i reparació de les diferents formes d'activitat comunicativa: recepció (escoltar i llegir), producció (parlar i escriure) i interacció (oral i escrita).

Habilitats receptives

Planificació	E	LI
Identificar el context i els coneixements del món que s'hi relacionen.	X	X
Enquadrar la situació per establir les expectatives, construir les prediccions i posar en marxa els esquemes mentals adquirits, a partir de les experiències prèvies o del coneixement anterior que es té.	X	X
Determinar els propòsits específics de la tasca (saber si caldrà reescoltar el text o no, si s'ha de buscar una informació concreta o s'ha d'entendre el sentit general, etc.) i comprendre de manera selectiva.	X	X
Reflexionar sobre el tipus de discurs i el tipus de llengua per tenir pistes sobre el que s'hi podrà trobar: estructura prefixada, elements previsibles, tipus de registre, terminologia específica...	X	X
Utilitzar el mètode de lectura adequat a la situació, al suport i als objectius plantejats (lectura crítica, lectura selectiva...) i regular la velocitat de la lectura en funció d'aquests objectius.		X
Execució		
Utilitzar els indicis contextuals i de llenguatge no verbal per inferir una actitud, una predisposició, unes intencions i preveure el que passarà.	X	
Buscar l'assistència dels recursos que es tenen a l'abast, tant de tots els elements del discurs com d'altres elements externs.	X	X
Utilitzar els indicis contextuals, gramaticals i lèxics per inferir una actitud, una predisposició, unes intencions i preveure el que passarà.	X	X
Seleccionar les paraules clau en funció dels objectius.	X	X
Avaluació i reparació		
Verificar les hipòtesis i revisar-les si no encaixen amb els indicis i els esquemes previs.	X	X
Identificar conscientment què s'ha entès i après.	X	X

Habilitats productives

Planificació	P	E	IO	IE
Analitzar la situació comunicativa (destinatari, informació compartida, limitacions de temps, factors ambientals...) a fi de calcular les exigències que comportarà (referents socioculturals que cal tenir presents, variables que poden generar conflictes o malentesos, grau de control dels factors emocionals...).	X	X	X	X
Identificar els senyals presents en el context (tipus de situació, persones involucrades, comportaments) per establir les expectatives i posar en marxa els esquemes mentals adquirits, així com activar els recursos propis per interpretar les realitats culturals diverses (registre, pautes de cortesia, normes de comportament, gestió de factors emocionals...).	X	X	X	X
Preparar conscientment què es vol dir (contingut i estructura) i tenir presents els recursos de què es disposa per fer-ho, sense perdre de vista l'efecte que poden produir en el destinatari.	X	X		
Preveure i gestionar les llacunes comunicatives (terminologia específica, expressions pròpies de la situació comunicativa) per substituir-les, si cal, per altres formes que compleixin l'objectiu comunicatiu.	X		X	
Assajar prèviament el discurs, si és possible, i enregistrar-se (si es creu convenient comparar-se amb un model), i preveure l'efecte que farà en el destinatari.	X			
Tenir presents diversos procediments i tècniques que permeten sintetitzar la informació de textos diversos (tant orals com escrits i en diversos suports) com ara graelles, esquemes, mapes, gràfics, etc.		X		
Analitzar models de textos similars per veure'n l'estructura, els recursos lingüístics que s'hi fan servir, etc.		X		
Identificar i seleccionar els recursos estilístics dels textos expressius i literaris per aplicar-los en la redacció de textos creatius.		X		
Tenir presents els condicionants del sistema a través del qual es duu a terme la interacció (cara a cara, telefonia, missatgeria instantània, xat, videoconferència...) per tal de preveure i adaptar-hi els recursos lingüístics.			X	X

Execució	P	E	IO	IE
Substituir una paraula que no es recorda per un terme equivalent d'una manera tan hàbil que amb prou feines es noti.	X		X	
Superar les dificultats del discurs d'una manera prou hàbil perquè els destinataris no se n'adonin.	X		X	
Buscar l'assistència dels recursos que es tenen a l'abast.		X		X
Escollir una expressió adequada d'un repertori disponible de funcions discursives per començar els comentaris propis de manera escaient, amb l'objectiu de prendre la paraula o per guanyar temps i conservar-la mentre es reflexiona.			X	X
Adaptar-se al comportament i l'estil de comunicació de les persones amb les quals s'interactua i col·laborar-hi per dur a terme la tasca.			X	X
Explicar el comportament propi quan s'allunya de les expectatives dels interlocutors.			X	X
Plantejar preguntes a fi d'obtenir una explicació que permeti suplir els buits de coneixements o l'absència de referents.			X	X
Utilitzar recursos propis de la comunicació verbal, no verbal i paraverbal per demostrar que es posa atenció als missatges i als comportaments dels interlocutors.			X	X
Observar els indicis que proporcionen els interlocutors (aprovació, desaprovació, comprensió, incomprensió, acceptació, oposició...) amb relació a l'actuació pròpia o a l'actuació de les altres persones amb les quals s'interactua.			X	X
Demandar i proporcionar aclariments, formulant preguntes per comprovar que s'ha comprès el que ha dit l'interlocutor i per aclarir els punts ambigus.			X	X
Saber guanyar temps amb expressions que serveixen de falca mentre es pensa què es vol dir o es busquen alternatives per expressar un missatge i mantenir la comunicació (parafrasejar, fer circumloquis, definir, gesticular...).			X	
Buscar l'assistència dels interlocutors i dels recursos que es tenen a l'abast.			X	
Buscar confirmació que indiqui que els interlocutors entenen el que es diu.			X	

Avaluació i reparació	P	E	IO	IE
Adaptar en tot moment el missatge a la tasca i als destinataris, i reparar-lo si cal.	X			
Comparar el discurs amb altres models i comprovar-ne l'adequació.	X	X		
Revisar i corregir la versió final del text.		X		
Adaptar i reparar, si cal, el missatge.			X	X
Controlar l'encaix entre l'esquema previ i el discurs final, així com l'efecte i l'èxit assolits.			X	X
Modificar les conductes, les actituds i els coneixements que s'hagin identificat com a responsables de la manca d'èxit al llarg d'una determinada interacció.			X	X
Ser conscient dels punts febles perquè no es repeteixin en el futur.			X	X

Bibliografia

- ALDERSON, J. Charles; CLAPHAM, Caroline; WALL, Diane. *Language Test Construction and Evaluation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. (Cambridge Language Teaching Library) També disponible en línia a:
<<http://books.google.es/books?id=cB0b1FnLbfgC&printsec=frontcover&hl=ca#v=onepage&q&f=false>> [Consulta: 18 juny 2014]
- ARTIGAS, Rosa (coord.). *Tres estudis de lingüística textual: Una aportació a l'ensenyament comunicatiu de la llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística, 2001. (Com/ Materials Didàctics; 5)
- ARTIGAS, Rosa [et al.]. *Habilitats comunicatives: Una reflexió sobre els usos lingüístics*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística; Vic: Eumo, 1999. (Llengua i Text; 3)
- ARTIGAS, Rosa; BELLÈS, Joan; GRAU, Maria. *Tipotext: Una tipologia de textos de no-ficció* [llibre i CD]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística; Vic: Eumo, 2003. (Llengua i Text; 8) També disponible en línia a:
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Aprendre/arxius/tipotext.pdf>>
[Consulta: 6 juny 2014].
- ASSOCIATION OF LANGUAGE TESTERS IN EUROPE (ALTE). *The Can-do statements* [en línia].
<<http://events.alte.org/downloads/index.php?doctypeid=10>> [Consulta: 18 juny 2014]
- BADIA, Jordi [et al.]. *El llibre de la llengua catalana per a escriure correctament el català*. 3a ed. 1a reimpr. Barcelona: Castellnou, 1997.
- BASSOLS, Margarida; TORRENT, Anna M. *Models textuais: Teoria i pràctica*. Vic: Eumo, 1996. (Llengua i Text; 1)
- BOSQUE, Ignacio; DEMONTE, Violeta. *Gramàtica descriptiva de la llengua espanyola*. Vol. 3. Madrid: Espasa, 2000.
- BRUGAROLAS, Núria [et al.]. *Nivell D. Llengua catalana*. Barcelona: Castellnou, 2001.
- CABRÉ, M. Teresa. *La Terminologia: Teoria, métodos, aplicaciones*. Barcelona, Antártida, 1993.
- CASSANY, Daniel. *Descriure escriure: Com s'aprèn a escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- CASSANY, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- CASSANY, Daniel; LUNA, Marta; SANZ, Glòria. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1996. (El Llapis)
- CASTELLÀ, Josep M. *De la frase al text: Teories de l'ús lingüístic*. Barcelona: Empúries, 1992.
- CENTRE FOR CANADIAN LANGUAGE BENCHMARKS = CENTRE DES NIVEAUX DE COMPÉTENCE LINGUISTIQUE CANADIENS. Canadian Language Benchmarks [en línia]. 2002. <<http://www.language.ca>> [Consulta: 25 juny 2014]
- Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic. Llengua catalana i llengua castellana. Identificació i desplegament a l'educació primària*. Barcelona: Departament d'Ensenyament, 2013. També disponible en línia a:
<http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Publicacions/Col_leccions/Competencies_basiques/competencies_llengua_primaria.pdf> [Consulta: 25 juny 2014]
- CONCA, Maria [et al.]. *Text i gramàtica: Teoria i pràctica de la competència discursiva*. Barcelona: Teide, 1998.
- CUENCA, M. Josep. *Comentari de texts*. Picanya: Bullent, 1996.

English Profile. CEFR for English [en línia]. University of Cambridge. Cambridge University Press. <<http://www.englishprofile.org/>> [Consulta: 19 juny 2014]

ESTEVE, Olga; ARUMÍ, Marta. "Instruments per al foment dels processos autoreguladors en situacions diverses d'aprenentatge". A: *XI Trobada de Centres d'Autoaprenentatge. L'espai d'autoaprenentatge: les noves necessitats i els models de funcionament en la societat actual*. Vic, 5 i 6 de maig de 2005. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència. Secretaria de Política Lingüística, 2006. (Com: Materials Didàctics; 11) També disponible en línia a: <<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/menuitem.b318de7236aed0e7a129d410b0c0e1a0/?vgnextoid=9c497606d4a03110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=9c497606d4a03110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>> [Consulta: 18 juny 2014].

ESTEVE, Olga; MARTÍN-PERIS, Ernesto (coord.). *Cuestiones de autonomía en el aula de lenguas extranjeras*. Barcelona: ICE-Horsori, 2013.

GINEBRA, Jordi [et al.]. *Identitat lingüística i estandardització*. Barcelona: Cossetània, 2003.

Goethe-Zertifikat C2. Grosses Deutsches Sprachdiplom. Prüfungsziele Testbeschreibung C2 [en línia]. Überarbeitete auflage märz 2014. München: Goethe-Institut, 2011. <http://www.goethe.de/lrn/pro/c2-neu/C2_Handbuch_Pruefziele.pdf> [Consulta: 18 juny 2014].

GONZÁLEZ, Fernando D. "Las colocaciones en la enseñanza del español de los negocios". *Marcoele. Revista de Didáctica Español Lengua Extranjera*, núm. 2 (gener-juny 2006). També disponible en línia a: <http://marcoele.com/descargas/2/gonzalez-colocaciones_espanol_negocios.pdf> [Consulta: 18 juny 2014]

Gramàtica de la llengua catalana [en línia] [versió prvisional]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. <http://www.iec.cat/coneixement/entrada_c.asp?c_epigraf_Num=22> [Consulta: 19 juny 2014]

HIGUERAS, Marta. "Aprender i ensenar lèxic". *Didáctica del español como lengua extranjera* [Expolingua], núm. 9 (2009). També disponible en línia a: <<http://marcoele.com/descargas/expolingua1996-higueras.pdf>> [Consulta: 18 juny 2014]

KRUMM, Hans-Jürgen [et al.]. *Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: ein internationales Handbuch*. Vol. 1. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Company, 2010. També disponible en línia a: <http://books.google.es/books?id=9e3j7LrYI_MC&printsec=frontcover&hl=ca#v=onepage&q&f=false> [Consulta: 19 juny 2014]

LEECH, Geoffrey. "English grammar in conversation". A: Wilson, A.; Schmied; J. (ed.). *Language Learning and Computers: Proceedings of the Chemnitz Symposium 20-21 February 1998*. També disponible en línia a: <http://www.lancaster.ac.uk/fass/doc_library/linguistics/leechg/Engl%20grammar%20in%20conv%20ersation.pdf> [Consulta: 18 juny 2014]

LÓPEZ, Carmen; MARTÍN-PERIS, Ernesto. *Textos y aprendizaje de lenguas: Elementos de lingüística textual para profesores de ELE*. Madrid: Sociedad General Española de Librería, 2013. [Ensayo]

Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura: Departament d'Ensenyament; Andorra: Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació, Joventut i Esports; Palma de Mallorca: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura, 2003. També disponible en línia a: <<http://www.gencat.cat/llengua/marc>> [Consulta: 6 juny 2014].

MESTRES, Josep M. [et al.]. *Manual d'estil: La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo: Universitat de Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat: Universitat Pompeu Fabra, 1996.

O'MALLEY, J. Michael; CHAMOT, Anna Uhl. *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. (Cambridge Applied Linguistics)

PAYRATÓ, Lluís. *Pragmàtica, discurs i llengua oral: Introducció a l'anàlisi funcional dels textos*. Barcelona: UOC, 2003. (Manuals; 161)

Plan curricular del Instituto Cervantes. Niveles de referencia para el español. Madrid: Instituto Cervantes, 2006. 3 v. També disponible en línia a:
<http://cvc.cervantes.es/Ensenanza/Biblioteca_Ele/plan_curricular/default.htm>
[Consulta: 19 juny 2014]

PORTOLÉS, José. *Marcadores del discurso*. Barcelona: Ariel, 1998.

Programa de llengua catalana. Nivell de suficiència, març 2005 [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència. Secretaria de Política Lingüística, 2005.
<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Programacions%20ensenyament%20adults/Arxius/suficiencia.pdf>> [Consulta: 18 juny de 2014]

Programa de llengua catalana nivell superior (C2) [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística, 2014.
<<http://www.gencat.cat/llengua/programes>>

Programes i orientacions per als cursos de llengua catalana (nivells de suficiència i proficiència). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1987. (COM Ensenyar Català als Adults; extra núm. 3)

PUJOL, Josep M.; SOLÀ, Joan. *Ortotipografia: Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. 3a ed. Barcelona: Columna, 2000.

Resolució EDU/1707/2010, de 20 de maig, d'organització experimental dels cursos d'actualització i especialització per al perfeccionament de competències en els estudis de català per a no catalanoparlants i les escoles oficials d'idiomes que els imparteixen. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 3 de juny de 2010, núm. 5642.

RUAIX, Josep. *El català 2. Morfologia i sintaxi*. 6a. ed. retocada. Moià: J. RuaiX, 1991.

RUAIX, Josep. *El català 3. Lèxic i estilística*. 3a ed. revisada. Moià: J. RuaiX, 1989.

SERAFINI, M. Teresa. *Cómo redactar un tema: Didáctica de la escritura*. Barcelona: Paidós, 1993.

SOLÀ, Joan [dir.]. *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, 2002. 3 v.

SOLÉ, Isabel. "La exposición pública del trabajo académico: del texto para ser leído al texto oral". A: CASTELLÓ, Montserrat (coord.). *Escribir y comunicarse en contextos académicos: Conocimientos y estrategias*. Barcelona: Graó, 2007.

VILÀ, Montserrat (coord.). *Didáctica de la llengua oral formal: Continguts d'aprenentatge i seqüències didàctiques*. Barcelona: Graó, 2002. (Biblioteca d'Articles; 131)